Súd:	Mestský súd Košice
Spisová značka:	36C/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7919205426
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 11. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Alena Mazúrová
ECLI:	ECLI:SK:MSKE:2024:7919205426.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňa JUDr. Alenou Mazúrovou v právnom spore žalobcu: A. B. C., nar. X.X.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX D., zastúpený JUDr. Ladislavom Csákóm, advokátom so sídlom v Rožňave, Hviezdoslavova 4, 048 01 Rožňava proti žalovanej: Slovenská republika, v ktorej mene koná: Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o zaplatenie 130.390,01 EUR s prísl.

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 1.850 EUR a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.850 EUR od 1.11.2019 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanej zo súdom priznanej nemajetkovej ujmy vo výške 5.850 EUR v rozsahu 100 %.

IV. Žalovanej nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou došlou súdu dňa 2.12.2019 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť mu sumu 134.625,22 EUR spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 31.10.2019 do zaplatenia a k náhrade trov konania, a to titulom nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 EUR, titulom ušlého zisku vo výške 109.331 EUR a titulom účelne vynaložených trov konania, ktoré mu vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie vo výške 5.294,22 EUR.

2. Žalobu odôvodnil tým, že uznesením vyšetrovateľa Ministerstva vnútra SR, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby, 4. Inšpekčné oddelenie (ďalej len vyšetrovateľ SKIS MV SR) bolo dňa 9.9.2018 pod ČVS: SKIS-130/IS-4 - V-2008 voči nemu začaté trestné stíhanie za prijímanie úplatku podľa § 329 ods. 1 ods. 2 Trestného zákona, za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné. Následne uznesením vyšetrovateľa SKIS MV SR pod totožným číslom dňa 15. 10. 2008 bolo začaté trestné stíhanie za zločin zneužívania právomocí verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu so zločinom podielnictva podľa § 231 ods. 1 písm. a) ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Uznesením vyšetrovateľa SKIS MV SR zo dňa 2. 12. 2008 bolo okrem iného vznesené obvinenie voči jeho osobe a tým istým dňom bol rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica vzatý do väzby z dôvodov podľa ust. § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Jeho osobná sloboda bola obmedzená do 15. 1.2009. Vyšetrovateľ uznesením zo dňa 4. 2. 2009 trestnú vec, v ktorej okrem iných bol obvinený aj on, vylúčil zo spoločného konania pod ČVS:SKIS-130-IS-4-V-2018 na samostatné

konanie pod číslom ČVS:SKIS-49/IS-4-V-2009. Dôvodil, že proti všetkým uzneseniam si uplatnil všetky zákonom poskytnuté možnosti a právne prostriedky ochrany, avšak bezúspešne. Dňa 14. 5. 2012 prokurátor Okresnej prokuratúry v Trebišove podal voči nemu žalobu na Okresný súd Trebišov, ktoré trestné konanie sa viedlo pod sp. zn. 1T/28/2012. Okresný súd v Trebišove rozsudkom zo dňa 11.5.2017 sp. zn. 1T/28/2012 ho spod obžaloby oslobodil podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku a uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27.5.2017. Zhrnul, že v zmysle vyššie uvedeného sa voči nemu bezdôvodne viedlo trestné stíhanie, pričom bol obvinený od 2.12.2008 do 27.5.2017 zo spáchanie takého skutku, ktorého existencia nebola preukázaná, a tým sa ho pochopiteľne nikdy nemohol dopustiť. Bol aj viac ako mesiac väzobne stíhaný taktiež bezdôvodne a jeho prípad bol medializovaný. Skonštatoval, že má zato, že uvedeným postupom orgánov činných v trestnom konaní a na základe nezákonných rozhodnutí utrpel závažnú nemajetkovú ujmu, nakoľko celková doba trestného stíhania predstavovala takmer 10 rokov, počas ktorej došlo aj k obmedzeniu jeho osobnej slobody. Nezákonnými rozhodnutiami o vznesení obvinenia a o väzbe sa zasiahlo do jeho osobnej slobody a v neposlednom rade v značnom rozsahu bola znížená jeho česť, dôstojnosť a postavenie v spoločnosti. V dôsledku nezákonného postupu prišiel aj o lukratívne zamestnanie, v ktorom pôsobil ako verejný činiteľ. Opísal priebeh obmedzenia jeho osobnej slobody, ktorá aj po toľkých rokoch vyvoláva v ňom silné citové rozrušenie. K zadržaniu jeho osoby došlo v ranných hodinách pri odovzdávaní pracovnej zmeny na mieste výkonu štátnej služby Čierna nad Tisou a pri zásahu ho príslušníci PZ agresívne napadli a zvalili na zem a to priamo pred očami jeho kolegov. Vzhľadom na to, že pobočka Colného úradu v Čiernej nad Tisou sa nachádza v bezprostrednej blízkosti Železničnej stanice Čierna nad Tisou, predmetný zásah sa odohrával v prítomnosti cestujúcich, železničiarov, ale aj ďalších obyvateľov obce a taktiež celú akciu zhora kontroloval a zabezpečoval policajný vrtuľník. O tejto, pre neho veľmi nepríjemnej „akcii“, sa dlho rozprávalo nielen na jeho pracovisku, ale aj v širšom okolí, prípad bol aj medializovaný. Po jeho prepustení na slobodu viacerí ľudia, kamaráti prestali s ním komunikovať, považovali ho za väzňa, čo pre neho doteraz spôsobuje duševný nepokoj a rozrušenie. Dodal, že uvedené malo vplyv aj na celú jeho rodinu, poukazujúc na to, že jeho manželka je zamestnankyňou Daňového úradu v Kráľovskom Chlmci, ktorá musela viackrát strpieť rôzne nepríjemnosti v práci. Dodal, že pred začatím trestného stíhania bol v stálej štátnej službe vo funkcii hlavný colný referent na pobočke Colného úradu Čierna nad Tisou 5311, služobného úradu Colný úrad Michalovce, s miestom výkonu štátnej služby v Čiernej nad Tisou od 1. 7. 1991. Pri zadržaní dňa 2. 12. 2018 bol povinný odovzdať svoje služobné pečiatky, bol de facto postavený mimo službu a následne sa jeho služobný pomer skončil prepustením podľa § 183 ods. 1 písm. d) zákona č. 200/1998 Z. z. na základe rozhodnutia riaditeľa CÚ Michalovce číslo: R-9/2009-5334 zo dňa 13. 1. 2009 dňom doručenia rozhodnutia o prepustení, t. j. 15. 1. 2009. Po nadobudnutí právoplatnosti a vykonateľnosti oslobodzujúceho rozsudku požiadal vtedajšieho generálneho riaditeľa colnej sekcie a tiež ministra financií SR o opätovné zaradenie do výkonu štátnej služby, jeho žiadosti vyhovené nebolo. Akcentoval, že okrem závažnej nemajetkovej ujmy utrpel aj ujmu majetkovú, nakoľko počas dlhotrvajúceho a bezdôvodného trestného stíhania nemohol vykonávať svoju predchádzajúcu funkciu, kvôli prebiehajúcemu trestnému konaniu bol prepustený zo služobného pomeru, teda prišiel o lukratívne zamestnanie. Za normálnych okolností, t. j. nebyť nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia a následného podania obžaloby, mohol dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému však nedošlo práve v dôsledku dlhotrvajúceho trestného konania aj keď pre neho s výsledkom priaznivým. Z tohto dôvodu si uplatnil aj nárok ušlú mzdu za obdobie od 15. 1. 2009 do 26.5.2017 vo výške 109.331 EUR. V tejto súvislosti poukázal aj na to, že požiadal Colné riaditeľstvo SR o priznanie mu odchodného, ktorý nárok mu bol príslušným správnym orgánom zamietnutý rozhodnutím zo dňa 23. 2. 2009 sp. zn. 9305/2009-1462-1, ktoré rozhodnutie bolo potvrdené aj odvolacím orgánom zo dňa 30. 6. 2009 pod č. MF/0155031/2009-23. Skonštatoval, že využil všetky zákonom poskytnuté možnosti a prostriedky na vyporiadanie mzdových záležitosti a všetky s tým súvisiacimi nárokmi podľa platných a účinných právnych predpisov. Taktiež mu vznikla ďalšia majetková škoda titulom zrealizovaných úhrad v súvislosti s právnym zastupovaním v trestnej veci vo výške 5.294,22 EUR. Dňa 15. 3. 2019 požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a žalovaný v písomnej odpovedi zo dňa 31. 10. 2019 pod číslom VI/4/Gc 110/19/1000-5, VI/Gc 117/19/1000-6 neuznal jeho nárok na náhradu škody. V odpovedi žalovaný uviedol, že pre vznesenie obvinenia boli splnené všetky zákonné podmienky, tieto boli splnené aj na podanie obžaloby, pričom výrazná zmena dôkaznej situácie, ktorá viedla napokon k vyneseniu oslobodzujúceho rozsudku nastala až vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní. Tiež namietol premlčanie jeho nárokov s poukazom na uplynutie objektívnej premlčacej lehoty od oznámenia (doručenia) uznesenia o vznesení obvinenia. S touto námietkou sa nestotožnil poukazujúc na oslobodzujúci rozsudok zo dňa 11.5.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.5.2017 a citujúc § 19 ods. 1 zákona 514/2003 Z. z. dôvodil, že až doručením oslobodzujúceho rozsudku mohol

reálne dozvedieť o tom, že mu bola spôsobená škoda. Tiež si uplatnil úrok z omeškania poukazujúc na prvý deň omeškania, ktorým je 31. 10. 2019, dôvodiac, že žalovaný práve týmto dňom oznámil v rámci predbežného prejednania nároku na náhradu škody, že jeho nároky neuspokojí. Poukázal na rozhodnutia súdov SR, podľa ktorých rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti, zákonnosti začatia vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

3. Žalobca spolu so žalobou na preukázanie svojho nároku doručil rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 11. 5. 2011 sp. zn. 1T/28/2012-1345 právoplatný dňa 27.5. 2017, potvrdenie o prepustení z výkonu väzby zo dňa 15.1.2009, žiadosť o opätovné zaradenie do výkonu služby, rozhodnutie ministra financií SR zo dňa 30. 6. 2009 č. MF/0155031/2009-23, žiadosť o výpočet predpokladanej ušlej mzdy adresovaná žalobcom Colnému úradu Michalovce zo dňa 21.12.2017, dôkazy o výške príjmu žalobcu za rok 2008, špecifikácia výšky škody - trovy obhajoby, dôkazy o vykonaných platbách advokátom zastupujúcim ho v trestnom konaní, žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ušlého zisku a škody spôsobených nezákonným rozhodnutím a nezákonným pozbavením osobnej slobody adresované žalobcom žalovanému zo dňa 15. 3. 2019, odpoveď žalovaného na žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie náhrady škody zo dňa 31.10.2019 doručené advokátovi žalobcu dňom 8. 11. 2009.

4. V priebehu konania žalobca navrhol pripojiť spis Okresného súdu Trebišov sp. zn. 1T/28/2012 a tiež doručil rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce zo dňa 13. 1. 2009, č.: R-9/2009-5334 o jeho prepustení zo služobného pomeru colníka, žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podanú Krajskému súdu v Košiciach do správneho konania; konanie vedené pod sp. zn. 6S/97/2009, v ktorom Krajský súd v Košiciach zamietol žalobu, voči ktorému rozsudku žalobca dňa 6. 12. 2010 podal odvolanie. Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Sžo/1/2011 zo dňa 20. 3. 2012 bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 21. 10. 2010 6S/97/2009-53 zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Následne Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 28.6.2012 sp. zn. 6S/97/2009 zrušil rozhodnutie Colného riaditeľstva SR z 5. 5. 2009 č. 10130/2009, ako aj rozhodnutie Colného úradu v Michalovciach z 13. 1. 2009 č. R9/2009-5334, na základe ktorých bol žalobca prepustený zo služobného pomeru colníka v stálej štátnej služby vo funkcii hlavný colný referent pre hrubé porušenie základných povinnosti. Voči predmetnému rozsudku podalo odvolanie Finančné riaditeľstvo SR, o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR rozsudkom zo 30. 5. 2013 sp. zn. 5 Sžo 49/2012 tak, že napadnutý rozsudok zmenil a žalobu žalobcu zamietol. Tiež doručil zápisnicu o zadržaní obvineného - žalobcu zo dňa 2. 12. 2008, podnet na podanie návrhu na vzatie do väzby zo dňa 2. 12. 2008 ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008, zápisnicu o jeho výsluchu zo dňa 2. 12. 2008 a zo dňa 4. 3. 2009, návrh na prepustenie z väzby adresované Úradu špeciálnej prokuratúry žalobcom, dôkazy o jeho zastupovaní v trestnom konaní jednotlivými advokátmi, a to E. F. G., E. H. I. J. E. E. K., pracovnú charakteristiku vypracovanú Colným úradom Michalovce na osobu žalobcu, uznesenie Úradu špeciálnej prokuratúry zo dňa 15. 1. 2009 číslo VII/1Gv 190/08-117 o jeho prepustení z väzby na slobodu.

5. Žalobca použil nasledovné prostriedky procesného útoku: skutkové tvrdenia uvedené v žalobe a v ďalších písomných vyjadreniach, vykonanie dokazovania vyššie uvedenými listinnými dôkazmi, návrh na pripojenie spisu Okresného súdu Trebišov sp. zn. 1T/28/2012, návrh na vykonanie svedeckých výpovedi.

6. Žalovaná svoju obranu založila na tvrdení o nepreukázaní existencie nezákonného rozhodnutia poukazujúc na Nález Ústavného súdu SR ÚS/163/2013. Spochybnila dôvodnosť žalovanej nemajetkovej ujmy a jej výšku dôvodiac, že škoda vznikla medializáciou prípadu a nie je spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, dodajúc, že žalobca nepreukázal vznik škody titulom nemajetkovej ujmy v požadovanej výške, pretože iba vo všeobecnosti poukazuje ako trestné stíhanie nepriaznivo zasiahlo do jeho dôstojnosti, cti, dobrej povesti, súkromia, do osobného, rodinného a profesijného života. K nároku uplatňovaného titulom ušlého zisku vo výške 109.331 EUR poukázala na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 296/2014 z 6. 5. 2015, ako aj na rozhodnutia vydané v správnom konaní 1Sžo 113/2008 z 26. 5. 2009, 1 Sžo 385/2009 z 22. 3 2011, 4 Sžo/10/2011 z 23. 3. 2011. Tiež neuznala nárok žalobcu na zaplatenie príslušenstva dôvodiac, že omeškanie žalovaného nemohlo vzniknúť pred tým než samotná povinnosť poskytnúť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a omeškanie tak vzniká až po uplynutí lehoty na plnenie vyplývajúcej z rozhodnutia vo veci samej. V tejto súvislosti dala do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/185/2011 z 14. 3. 2013. Vzniesla námietku premlčania z dôvodu uplynutia objektívnej premlčacej 10 ročnej lehoty od oznámenia

- doručenia uznesenia o vznesení obvinenia, ktorého nezákonnosť žalobca tvrdí. Navrhla žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

7. K vyjadreniu žalovanej zaujal stanovisko žalobca písomným vyjadrením zo dňa 25.3.2020, v ktorom k preukázaniu nezákonného rozhodnutia poukázal na výsledok trestného konania, ktoré skončilo v jeho prospech, a to oslobodzujúcim rozsudkom, pričom je potrebné vychádzať z toho, že čin nespáchal, a teda, že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté a preto nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Dôvodil, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný i osobný život obžalovaného a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy, najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nedôvodné a nezákonné. Akcentoval, že dňa 2. 12. 2008, kedy bolo voči nemu vznesené obvinenie, v ten istý deň bol obmedzený aj na osobnej slobode a vzatý do väzby v ktorej bolo do 15. 1. 2009. Samotný výkon väzby veľmi zle znášal, malo to naňho negatívny dopad. Vo väzbe bol aj počas vianočných sviatkov, kedy človek sa snaží byť čo najviac spoločne so svojou rodinou a v kruhu svojich blízkych, žiaľ, tieto spoločné rodinné chvíle a zážitky mu boli práve týmto odobraté. Tvrdil, že nebyť začatia trestného stíhania a následného vznesenia obvinenia, ktoré v konečnom dôsledku bolo nezákonné, by ho príslušný správny orgán neprepustil zo služobného pomeru a teda neprišiel by o svoje zamestnanie, v ktorom pôsobil už od 1. 7. 1991. Nestotožnil sa s obranou žalovaného o nepriznaní príslušenstva a ani so vznesenou námietkou premlčania poukazujúc na právnu argumentáciu v žalobe.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, prednesom zástupcov strán sporu, výsluchom svedkov, oboznámením s listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah spisu a pripojeným spisom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 1T/28/2012.

9. V spore bolo rozhodnuté rozsudkom bývalého Okresného súdu Košice I zo dňa 28. 2. 2023, sp. zn. 36C/29/2020-334 nasledovne: I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 4.000 EUR, náhradu škody vo výške 235,21 EUR a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.235,21 EUR od 1.11.2019 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta. III. Priznáva žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov konania zo súdom priznaných súm v rozsahu 100 %.

10. Rozsudok v zamietavom výroku napadol včas podaním odvolaním žalobca, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 28.6.2004, sp. zn. 2Co/109/2023-430 tak, že zrušil rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

11. V zrušujúcom uznesení Krajský súd Košice konštatoval, že výrok I., ktorým súd vyhovel žalobe žalobcu v časti odvolaním napadnutý nebol, a v tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť v zmysle § 367 ods. 2 CSP a tento výrok v odvolacom konaní preskúmavaný nebol. Stotožnil sa so súdom prvej inštancie, že už len samotné trestné stíhanie predstavuje zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka a dodal, že rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia, či vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. K výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo/339/2021 z 31.1.2022 a na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016 z 24. 1.2017. K primeranosti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy poukázal odvolací súd na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/31/2021 z 24.1.2024, v ktorom Najvyšší súd SR zvýraznil aj potrebu komparatívneho prístupu súdov ohľadom priznávania nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnou väzbou, či trestným stíhaním, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom trestného súdu. Ku náhrade nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie neskončené odsudzujúcim rozsudkom už súdna prax vytvorila pomerne jasné kritériá určenia jej výšky, keď sa zohľadňuje povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby a trestného stíhania, preukázaný dopad stíhania a väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti, za ktorých ku vzniku nemajetkovej ujmy došlo, korigovanej všeobecnými princípmi spravodlivosti. Uviedol, že súd prvej inštancie pri určení a priznaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy uviedol kritéria pre určenie jej výšky, z týchto však dôsledne nevychádzal a v konečnom dôsledku ich neaplikoval v celej šírke a rozsahu a nepretavil do náležitého posúdenia primeranej výšky nemajetkovej ujmy v konkrétnej veci. Súdu prvej inštancie vytkol najmä, že vykonal síce určitú komparáciu, ale nevzal do úvahy podobné

prípady, ako je prejednávaná vec, pričom dal do pozornosti ďalšie rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach napr. sp. zn. 11Co/121/2022, 3Co/222/2022, 6Co/116/2023, 9Co/49/2023, 9Co/4/2022. V tejto súvislosti podotkol, že preskúmavané rozhodnutie v časti určenia výšky adekvátnej nemajetkovej ujmy za väzbu úplne nezohľadňovalo relevantné právne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie, ako ani judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a rozhodovaciu prax v iných, obdobných veciach, preto spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci a nebolo z tohto dôvodu celkom presvedčivé a úplné. Stanovil úlohu pre súd prvej inštancii po vrátení veci, ktorou je dať na misky váh a porovnať za použitia všetkých kritérií pre priznávanie náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu ním priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v posudzovanej veci a priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v iných podobných veciach a následne svoje rozhodnutie riadne a dôsledne odôvodniť. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie v časti, v ktorej žalobcovi nepriznal nárok uplatnený z titulu ušlej mzdy dôvodiac, že trestné konanie, v ktorom bol žalobca oslobodený zo skutku, ktorý sa mu kládol za vinu a jeho prepustenie zo služobného pomeru colníka pre porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom sú dve odlišné konania, pričom výsledok trestného konania, v ktorom bol v konečnom dôsledku úspešný, nemusí byť totožný s výsledkom druhého, správneho konania o prepustení zo služobného pomeru. Poukázal na dôvody uvedené k tomuto uplatnenému nároku žalobcom v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Tiež sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie ohľadom vyčíslených trov právneho zastúpenia v súvislosti s väzbou, ktorých náhrada bola uplatnená v tomto konaní a dospel k záveru, že za účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia možno považoval trovy v celkovej výške 235,21 EUR. Odvolací súd sa tiež stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o premlčaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným začatím a vedením trestného stíhania a v tejto súvislosti opätovne poukázal na závery súdu prvej inštancie majúc za to, že súd prvej inštancie logicky, vnútorne, komplexne a zrozumiteľným spôsobom zdôvodnil svoj záver, ktorým dospel k záveru o premlčaní nároku na nemajetkovú ujmu z titulu nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia a správne ho aj právne posúdil. V tejto súvislosti vzhľadom na to, že žalobca namietal rozpor vznesenej námietky premlčania žalovanou s dobrými mravmi uviedol, že v danej veci neboli zistené žiadne výnimočné okolnosti, ktoré by svedčili o zneužití práva vzniesť námietku premlčania žalovanou a táto námietka premlčania nie je v kolízii s dobrými mravmi, poukazujúc na zásadu, ktorá platila už v rímskom práve t.j. práva patria len bdelým (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V závere uviedol, že odvolanie žalobcu je dôvodné len v časti výšky nároku nemajetkovej ujmy za väzbu, avšak aj napriek tomu bolo potrebné zrušiť celý výrok o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, pretože z neho jednoznačne nevyplývalo, ktoré nároky, resp. v akej výške boli zamietnuté a aj z dôvodu, aby sa nestanovili mantinely pre ďalšie rozhodovanie súdu o zostávajúcej (žalobou uplatnenej a následne špecifikovanej) výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu. Tiež uviedol, že súd prvej inštancie v novom rozhodnutí rozhodne o všetkých trovách, vrátane trov odvolacieho konania.

12. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

13. Predmetom tohto konania (po zrušení veci odvolacím súdom) zostal nárok titulom nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie - uznesenie o vznesení obvinenia v sume 10.000 EUR, nárok žalobcu titulom nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu vo výške 6.000 EUR, nárok titulom skutočnej škody vo výške 5.294,22 EUR a nárok titulom ušlého zisku – ušlej mzdy vo výške 109.331 EUR.

14. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu vo vzťahu k nepriznaniu nároku titulom nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia v sume 10.000 EUR, stotožnil sa so závermi súdu ohľadom priznania majetkovej škody v súvislosti s právnym zastupovaním, resp. obhajovaním žalobcu v trestnom konaní vo výške 235,21 EUR a tiež sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nepriznaní nároku na ušlú mzdu, súd aj napriek tomu, že došlo k stotožneniu sa odvolacieho súdu so závermi súdu prvej inštancie, zopakuje k uvedeným nárokom závery, ktoré vyvstali z vykonaného dokazovania.

15. V konaní nebolo sporé, že uznesením vyšetrovateľa Ministerstva vnútra SR, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby, 4. inšpekčné oddelenie ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 zo dňa 2. 12. 2008 bolo vznesené obvinenie (aj) voči žalobcovi (a ďalším spoluobvineným) za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a)

Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona v súbehu so zločinom podielnictva podľa § 20, § 231 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, podľa § 326 ods. 1 písm. a) ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Je nesporné, že v zmysle uznesenia Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 3. 12. 2008 sp. zn. BB-Tp 49/2008 bol žalobca vzatý do väzby, pričom do výkonu väzby sa započítavala aj doba jeho zadržania, t. j. deň 2. 12. 2008 v zmysle uznesenia o vznesení obvinenia, z ktorej bol prepustený dňa 15. 1. 2009. Je nesporné a uvedené vyplýva z obsahu trestného spisu, že žalobca si uplatnil všetky zákonom dostupné opravné prostriedky voči uzneseniam vydaným orgánmi činnými v trestnom konaní. Je nesporné, že dňa 14.5.2012 prokurátor Okresnej prokuratúry v Trebišove podal obžalobu okrem iného aj voči žalobcovi. Trestné konanie bolo vedené na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 1T/28/2012, ktorý dňa 11.5.2017 rozhodol rozsudkom a žalobcu spod obžaloby oslobodil. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27.5.2017. Z uvedeného vyplýva, že žalobca bol trestne stíhaný od 2. 12. 2008 do 27.5.2017. Je nesporné, že žalobca podal žalobu na súd dňa 29.11.2019 elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom. O predbežné prerokovanie žalovaného požiadal žiadosťou zo dňa 15. 3. 2019, na ktorú žalovaný reagoval stanoviskom zo dňa 31.10.2019, ktorým nárok žalobcu v rámci predbežného prerokovania neuznal. Stanovisko žalovaného bolo oznámenie žalobcovi - jeho advokátovi dňa 8. 11. 2019, o čom svedčí prezenčná pečiatka advokátskej kancelárie E. L. M..

16. Podľa ust. § 3 ods.1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len citovaný zákon), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci
a) nezákonným rozhodnutím,
b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
d) nesprávnym úradným postupom.

17. Podľa ust.§ 3 ods. 2 citovaného zákona, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

18. Podľa ust. § 4 ods.1 písm. a) bod 1 citovaného zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu.

19. Podľa ust. § 5 ods.1 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

20. Podľa ust. § 6 ods.1 citovaného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

21. Podľa ust. § 8 ods. 5 písm. b) citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bol oslobodený spod obžaloby.

22. Podľa ust. § 15 ods.1 a 2 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11. Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

23. Základnými predpokladmi zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci v prípade nezákonného rozhodnutia sú: 1.Existencia nezákonného rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, 2. Existencia škody, 3. Príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

24. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí zo dňa 7.7.2016 sp. zn. I.ÚS 320/2016 mimo iného konštatoval, že „nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania“, a že „ pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa i podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.“ Súd tiež odkazuje na výstižné závery Ústavného súdu Českej republiky prezentované v jeho náleze sp. zn. I.US 554/04 zo dňa 31. marca 2005, v zmysle ktorých je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ukážu ich predpoklady neskôr ako mylné a nesprávne. Ak má byť jednotlivec povinný sa takýmto úkonom vôbec podrobiť, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenie za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobeným. Nie je pritom rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie potvrdilo.

25. Zákon č. 514/2003
Z.z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania

26. Súd upriamuje pozornosť aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu z 18. augusta 2010 sp. zn. 4 MCdo 15/2009. Toto rozhodnutie, ktoré sa týkalo náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., bolo po jeho prerokovaní občianskoprávnym kolégiom publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 37/2014, právna veta ktorého znie: „Zmyslu a účelu § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovedá interpretácia tohto ustanovenia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným". V čase po rozhodnutí Najvyššieho súdu sp. zn. 4 MCdo 15/2009 Najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Od publikovania judikátu R 37/2014 sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu ustálila (nie je rozdielna) v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby (prejednávaný prípad), treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania

27. V predmetnej veci sa žalobca domáha náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím – A) uznesenie o vznesení obvinenia ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 zo dňa 2. 12. 2008 a B) uznesenie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 3. 12. 2008 sp. zn. BB-Tp 49/2008 o vzatí do väzby.

28. Súdna prax sa ustálila, že rozhodujúcim kritériom zákonnosti rozhodnutia o vznesení obvinenia je výsledok trestného konania a štát sa nemôže zbaviť zodpovednosti za nezákonné stíhanie, ak sa v konečnom dôsledku toto ukázalo ako mylné. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím

trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania a pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

29. Poukazujúc na vyššie citované rozhodnutia bez akejkoľvek pochybnosti možno uzavrieť, že uznesenie, ktorým bolo vznesené obvinenie voči žalobcovi je nezákonným rozhodnutím. Vynesenie oslobodzujúceho rozsudku má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čo je základná podmienka pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím tak, ako to vyplýva z dikcie ustanovenia § 6 ods. 1 citovaného zákona. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, t. j. takého rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom. Zodpovednosť štátu je podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu. Vznik tejto zodpovednosti ďalej predpokladá, že sa nezákonné rozhodnutie zrušila, teda zbavilo právoplatnosti.

30. Nevyhnutným predpokladom na vznik nároku na náhradu škody je naplnenie niektorej z hypotéz predpokladaných v ust. § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z.. V prejednávanom prípade žalobca ako osoba, ktorá bola vzatá do väzby, bol oslobodený spod obžaloby. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na správnosť alebo nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok celého trestného stíhania. Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. je totiž stanoviť v súlade s článkom 46 ods. 3 Ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný.

31. Súd v zmysle vyššie uvedeného dospel k danosti prvého základného predpokladu pre záver o zodpovednosti štátu a následne súd zaoberal ďalšími predpokladmi zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a rozhodnutím o väzbe, ktorými sú existencia škody a príčinná súvislosť.

32. Z dôvodu vznesenej námietky premlčania žalovaným, súd z dôvodu hospodárnosti konania skúmal, či právny nárok žalobcu je podaný v zákonom stanovenej premlčacej lehote.

33. Podľa ust. § 19 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, (1) Právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie. (2) Najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8. (3) Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

34. Podľa ust. § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ak § 26 neustanovuje inak, právne vzťahy vrátane predbežného prerokovania nároku podľa tohto zákona sa spravujú Občianskym zákonníkom.

35. Podľa ust. § 100 ods.1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

36. Právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci podlieha premlčaniu. Právna úprava premlčania v zákone č. 514/2003 Z.z. predstavuje osobitnú úpravu, z ktorého dôvodu použitie ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú premlčanie nároku na náhradu škody (§ 106)

a premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (§ 101) je vylúčené. Keďže ust. § 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003 Z.z. upravuje aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ust. § 19 zákona č. 514/2003 Z.z. o premlčaní sa vzťahuje aj na tento nárok.

37. Platná právna úprava rozlišuje objektívnu a subjektívnu lehotu premlčania práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci. Subjektívna premlčacia lehota práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci (bez ohľadu na to, či škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, alebo jeho nesprávnym úradným postupom) je trojročná a začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Pokiaľ je však podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej moci, plynie táto trojročná premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia príslušného orgánu, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktorým bola spôsobená škoda. Interpretácia právnej úpravy objektívnej premlčacej lehoty práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci je podstatne komplikovanejšia. V prípade zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu verejnej moci je táto lehota desať rokov a premlčacia lehota začína plynúť odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda. Táto premlčacia lehota sa neuplatní, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8. Premlčacia lehota počas predbežného prerokovania nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci neplynie, a to odo dňa podania žiadosti až do skončenia predbežného prerokovania nároku na náhradu škody. Plynutie premlčacej lehoty sa však prerušuje najdlhšie na obdobie šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. V zmysle § 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. sa plynutie premlčacej lehoty práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci prerušuje okamihom doručenia žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody orgánu podľa § 4 ods. 1 alebo 2 alebo podľa § 11 zákona č. 514/2003 Z.z. Aby nastalo prerušenie plynutia premlčacej lehoty práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, zo žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody musí byť zrejmé, akým rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom škoda vznikla, a aká je výška škody, ktorej náhrady sa žiadateľ domáha.

38. Inými slovami povedané, subjektívna premlčacia lehota začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto ju spôsobil, resp. odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia zrušujúceho pôvodné - nezákonné rozhodnutie poškodenému alebo osobám, ktoré môžu uplatniť nárok na náhradu škody v prospech poškodeného alebo po jeho smrti. Táto premlčacia lehota je 3-ročná. Objektívna premlčacia lehota je 10-ročná a začína plynúť odo dňa doručenia nezákonného rozhodnutia poškodenému.

39. Podľa judikatúry ústavného súdu uplatnenie námietky premlčania je vo všeobecnosti potrebné považovať za výkon práva v súlade s dobrými mravmi, na druhej strane však nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi však môže byť len taký výkon práva účastníkov v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby (m. m. II. ÚS 176/2011, tiež napr. IV. ÚS 542/2013, II. ÚS 920/2016).

40. Je potrebné si uvedomiť, že v danom prípade si žalobca uplatnil právny nárok podľa zákona č. 514/2003 Z.z. jednak z uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 2. 12. 2008 a jednak z rozhodnutia o väzbe.

41. Vo vzťahu k nezákonnému rozhodnutiu - uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 2. 12. 2008 súd posudzoval námietku premlčania poukazujúc na ust. § 19 zákona č. 514/2003 Z. z. Objektívna lehota je desaťročná, v rámci ktorej plynie trojročná subjektívna lehota. Objektívna lehota v danom prípade plynie odo dňa oznámenia (doručenia) uznesenia o vznesení obvinenia. Je nepochybné a uvedené vyplýva z pripojeného trestného spisu, že žalobca prevzal toto uznesenie dňom 2. 12. 2008, čo strany sporu

nespochybnili. Od uvedeného dátumu plynie desaťročná objektívna lehota, ktorá tak plynie do 2. 12. 2018. Trestné konanie bolo právoplatne ukončené dňom 27. 5. 2017 oslobodzujúcim rozsudkom a od tohto dátumu plynie trojročná subjektívna lehota a táto nemôže prekročiť objektívnu lehotu. Táto uplynula dňom 2. 12. 2018, keďže uplynula objektívna lehota. Žaloba bola podaná na súd dňa 29. 11. 2019 a súd konštatuje, že vo vzťahu k tomuto nezákonnému rozhodnutiu, je právo žalobcu premlčané.

42. Súd uvedenú námietku posudzoval aj v súlade s ust. § 3 Občianskeho zákonníka poukazujúc na judikatúru súdov Slovenskej republiky; teda, či táto námietka nie je v rozpore s dobrými mravmi a dospel k záveru, že nie je. Po ukončení trestného stíhania, teda 27. 5. 2017, mal žalobca dostatok času, aby si uplatnil žalobou svoj právny nárok titulom náhrady škody a je potrebné dodať, že pre uplatnenie takéhoto nároku sa vyžaduje aj predbežné prerokovanie tohto nároku príslušným orgánom, pričom dochádza k spočívaniu premlčacej lehoty najviac na 6 mesiacov. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca o predbežné prerokovanie požiadal až dňom 15. 3. 2019, teda až po uplynutí objektívnej lehoty. Súd konštatuje, že právo žalobcu vo vzťahu k tomuto nezákonnému rozhodnutiu je tak premlčané.

43. Vo vzťahu k rozhodnutiu o väzbe, súd poukazuje na ust. § 19 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého v tomto prípade neplatí desaťročná objektívna lehota, ale platí iba trojročná premlčacia lehota. Táto plynie, vzhľadom na ust. § 8 ods. 5 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z., od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol žalobca spod obžaloby oslobodený, t. j. od 27.5.2017. A keďže žaloba bol podaná na súd 29.11.2018, teda ešte pred jej uplynutím, právny nárok titulom náhrady škody vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu premlčaný nie je.

44. Premlčaným je tak žalobcom požadovaný nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 10.000 EUR a nárok titulom skutočnej škody - trovy obhajoby vynaložené v súvislosti so vznesením obvinenia, okrem trov, ktoré vznikli v súvislosti s väzbou.

45. Z vyššie uvedeného vyplýva, že vzhľadom na premlčateľnosť práva vo vzťahu k nezákonnému rozhodnutiu o vznesení obvinenia, predmetom konania tak ostal nárok žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 6.000 EUR s príslušenstvom, nárok na zaplatenie skutočnej škody titulom trov obhajoby iba v súvislosti s väzbou a tiež nárok žalobcu o zaplatenie ušlej mzdy tvrdiac žalobcom, že tento nárok je v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o väzbe.

46. Súd posudzoval nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím - uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 3. 12. 2008 sp. zn. BB-Tp/49/2008.

47. V danom prípade je nepochybné a medzi stranami nebolo sporné, že žalobca bol vo väzbe od 2.12.2008 do 15. 1. 2009, kedy v zmysle uznesenia Úradu špeciálnej prokuratúry zo dňa 15. 1. 2009 VII/1/Gb 190/08 – 117 bol prepustený na slobodu pretože pominuli dôvody na ďalšie trvanie väzby. Tak ako súd konštatoval vyššie žalobca preukázal, ale aj splnil prvý predpoklad pre zodpovednosť štátu za škodu, ktorá mu vznikla v súvislosti s jeho väzbou. Je potrebné uviesť, že žalovaný ani netvrdil, že by si žalobca zavinil väzbu sám a preto je potrebné vychádzať z nesporných tvrdení strán sporu.

48. Podľa ust. § 27b ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje predpismi účinnými do 31. decembra 2008

49. Podľa ust. § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení účinnom do 31.12.2008, (1) Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. (2) V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

50. Podľa ust. § 17 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení účinnom od 1.1.2009, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

51. Podľa ust. § 17 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení účinnom od 1.1.2009, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

52. Podľa ust. § 17 ods.3 zákona č. 514/2003 Zz. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení účinnom od 1.1.2009, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

53. Podľa ust. § 17 ods.4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení účinnom od 1.1.2009, výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

54. Po porovnaní znenia ustanovenia § 17 účinného do 31. decembra 2008 a od 1. januára 2009 možno konštatovať, že zákonom č. 517/2008 Z.z. (článkom III) bol novelizovaný zákon č. 514/2003 Z.z. tak, že ustanovenie § 17 bolo doplnené ďalšími odsekmi upravujúcimi určenie kritérií, ktoré súd v rámci rozhodovacej činnosti zohľadňuje (§ 17 ods. 3 citovaného zákona), ďalej zavedením mechanizmu určovania minimálnej výšky nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch v prípadoch ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v § 7 a § 8, ktorá sa bude odvíjať od priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky (§ 17 ods. 4 citovaného zákona), a, napokon, aj o určenie povinnosti poškodeného uviesť požadovanú výšku úhrady podľa odsekov 1 a 2 (§ 17 ods. 5 citovaného zákona). Potom v súvislosti s ďalšou dovolacou námietkou (že odvolací súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z.) treba uviesť, že pokiaľ by naozaj odvolací súd bol posudzoval uplatnený nárok podľa citovaného zákonného ustanovenia, nešlo by o nesprávne právne posúdenie [§ 241 ods. 2 písm. c) OSP].Totiž, podľa kritérií, ktoré boli do právnej úpravy zavedené s účinnosťou od 1. januára 2009, právna prax postupovala už dávno pred účinnosťou tejto novely zákona; teda skutočnosť, že tieto kritériá sa novelou uskutočnenou zákonom č. 517/2008 Z.z. dostali do zákona č. 514/2003 Z.z. s účinnosťou od 1. januára 2009, na samotnom posudzovaní nároku nič nezmenilo, lebo súdy ich zohľadňovali už v čase, keď ustanovenie § 17 citovaného zákona ešte výslovne nebolo obohatené o tieto kritériá (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 12. decembra 2012, sp. zn. 7 Cdo 145/2011).

55. Je nepochybné, že trestné stíhanie fyzickej osoby, najmä pozbavenie jej osobnej slobody väzbou, predstavuje závažný zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka. Každé trestné stíhanie predstavuje obmedzenie súhrnu osobnostných práv vymenovaných v článku 10 Listiny základných práv a slobôd a to napriek tomu, že vo všeobecnosti platí, že takéto obmedzenie je legitimované verejným záujmom na ochrane spoločnosti pred páchateľmi trestnej činnosti. Súdna judikatúra už viackrát vyslovila názor, že trestné stíhanie, ako aj výkon väzby predstavujú vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvolávajú aj ďalšie negatívne dôsledky pre osobný život a životný osud jednotlivca. Na tohto je okamihom oslobodenia spod obžaloby síce potrebné pozerať ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania ako aj výkonu väzby je záťažou pre každého obvineného. Trestné stíhanie tak zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a rovnako ako porušenie práva na osobnú slobodu garantovaného článkom 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je spôsobilé obmedziť či porušiť právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti osobnej cti a dobrej povesti tak, ako je garantované v čl. 10 Listiny.

56. Ľudská dôstojnosť predstavuje najvyššiu hodnotu v základoch celého právneho systému i ústavného poriadku a je možné ju preto považovať za konečný účel právneho poriadku. Tým sa stáva objektívnou ústavnou kategóriou a pôsobí vo vzťahu k ostatným inak nehierarchicky usporiadaným základným právam ako hodnota nadradená a s ohľadom na to je potrebné akýkoľvek zásah či zníženie ľudskej

dôstojnosti vnímať ako zásah veľmi závažný a teda, ťažko reparovateľný. Ľudská dôstojnosť je totiž hodnotou horizontálne neporovnateľnou s ostatnými ústavnými hodnotami či spoločenskými normami, je úplne nenahraditeľná iným statkom a tým menej hodnotou vyčísliteľnou v peniazoch.

57. Trestné konanie už len tým, že vnáša do života obvineného značnú neistotu, znamená pre neho významnú psychickú záťaž. Výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti. Takýto zásah je potom citeľnejší o to viac, ak trestné konanie následne skončené oslobodzujúcim rozsudkom, prípadne zastavením trestného stíhania, kedy je konštatované, že skutok, z ktorého bol jednotlivec obvinený a obžalovaný sa nestal, prípadne nebol trestným činom. Pochopiteľné pocity frustrácie môžu viesť k psychickému aj fyzickému poškodeniu takéhoto jednotlivca. Navyše tam, kde je v stávke osobný, rodinný a pracovný život, občianska česť a doterajšia bezúhonnosť, sú dôsledky o to závažnejšie a vedú niekedy k úplnej osobnej spoločenskej a profesijnej likvidácii príslušného človeka. Zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu spôsobenú trestným stíhaním, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom, sa poskytuje poškodeným podľa kritérií, ktoré musia byť vzaté do úvahy pri rozhodovaní pri zadosťučinení nemajetkovej ujmy a súdy pri stanovení formy, či výšky zadosťučinenia vychádzajú predovšetkým z povahy trestnej veci, tiež z dĺžky trestného stíhania a predovšetkým dopadov trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby. Forma a prípadná výška zadosťučinenia nesmie byť v rozpore so všeobecne zdieľanou predstavou spravodlivosti, t. j. jej priznanie je nad rámec konštatovania porušenia práva na mieste len vtedy, ak by z hľadiska všeobecnej slušnosti, poškodenému satisfakcie skutočne malo dostať. Primárnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy je funkcia satisfakčná, čo znamená primerané, s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, optimálne a tým účinné vyváženie a zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Vzhľadom na to, že nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a jej rozsah nie je možné ani exaktne kvantifikovať a vyčísliť, namiesto nej je možné len poskytnutie zadosťučinenia. Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, ako bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie.

58. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu súdna prax vytvorila postupne stabilizujúce sa kritériá určenia jej výšky, a to povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby, preukázaný dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy došlo, korigované všeobecnými princípmi spravodlivosti. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste.

59. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.
(Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017).

60. Zadosťučinenie v peňažnej forme je v zákone upravené ako spôsob subsidiárny, nastupujúci vtedy, ak dostačujúcim prostriedkom nápravy sa nejaví samotné konštatovanie porušenia práva, resp. ak nie je možné nemajetkovú ujmu uspokojiť inak (typické v trestnom konaní, a to vo forme zmiernenia ukladaného trestu). To znamená, že aj v prípade, ak je žalobou uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, je súd povinný v spore skúmať, či nie je postačujúce poskytnutie zadosťučinenia len vo forme konštatovania porušenia práva. Zákon neuvádza v súvislosti s určením vhodnej formy zadosťučinenia žiadne okolnosti, podľa ktorých sa zadosťučinenie určuje. Aj pri úvahe o forme zadosťučinenia je preto potrebné vychádzať predovšetkým z kritérií uvedených v § 17 ods. 3

zákona o zodpovednosti za škodu. V citovanom ustanovení sú síce vymenované viaceré kritériá, ale ide o výpočet len demonštratívny. Vzhľadom na rozmanitosť jednotlivých prípadov treba túto normu považovať za normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá vyžaduje, aby súd vzhľadom na konkrétne okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil okolnosti významné pre určenie formy, resp. výšky zadosťučinenia. V prípade nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným stíhaním, ktoré sa skončilo oslobodením spod obžaloby, je potrebné popri povahe a dĺžke trestného konania prihliadnuť najmä na závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, a na závažnosť následkov spôsobených trestným stíhaním v osobnostnej sfére poškodeného. Posúdenie okolností, za ktorých k ujme došlo, zahrňuje aj správanie sa samotného poškodeného. Pri úvahe o forme zadosťučinenia treba preto zohľadniť aj jeho konanie, ak ním k vzniku nemajetkovej ujmy prispel. Za okolnosť dôležitú pre stanovenie formy zadosťučinenia (výšky nemajetkovej ujmy) treba považovať aj zistenie, že poškodený sa dopustil skutku, za ktorý bol následne trestne stíhaný (dôsledkom nie je strata zodpovednosti štátu za ujmu, ktorá poškodenému trestným stíhaním vznikla). V tomto kontexte možno prihliadnuť aj na dôvody, pre ktoré k oslobodeniu spod obžaloby došlo. Nemožno vylúčiť, že tieto okolnosti budú dôležité aj z hľadiska závažnosti konkrétnej ujmy v osobnostnej sfére poškodeného, napr. morálnej sfére poškodeného (porovnaj rozsudok Krajského súdu Nitra, sp. zn. 12Co/19/2020 z 1.12.2020).

61. Niet pochýb o tom, že väzba predstavuje vážny zásah do osobnostných práv jednotlivca a v prejednávanej veci boli aj preukázané negatívne dopady na osobný život žalobcu. Podľa názoru súdu vzhľadom na rozsah a intenzitu neoprávneného zásahu spočívajúceho vo väzobnom vedení trestného stíhania žalobcu nebolo postačujúce poskytnutie iného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nakoľko pre uvedený nárok neexistuje právnou normou upravená výška priznaných náhrad, pri rozhodovaní o nej bolo treba vychádzať najmä z existujúcej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR a prihliadať aj na iné hmotnoprávne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie týkajúcu sa obdobných prípadov.

62. Na preukázanie výšky nemajetkovej ujmy v súvislosti s rozhodnutím o väzbe žalobca vypovedal, že jeho zadržanie a následne jeho obmedzenie na osobnej slobode prežíval veľmi ťažko, ocitol sa v izolácii od svojej rodiny, od svojich v tom čase maloletých detí, večer odišiel do práce a v podstate ráno sa už nevrátil. Jeho rodina nemala poňatia o tom, kde je. Tvrdil, že v dôsledku trestného stíhania stratil prácu. Vo väzbe sa ocitol 45 dní, počas vianočných sviatkov, medzi ľuďmi, ktorých on vnímal ako násilníkov. K tvrdeniu, že bol prepustený zo služobného pomeru, aj keď to bolo na jeho žiadosť, vypovedal, že inú možnosť nemal, pretože k podaniu tejto žiadosti bol donútený v súvislosti s tým, aby mohol byť z väzby prepustený. Počas väzby veľmi schudol, iba jeden krát ho bola navštíviť jeho manželka, ktorej s veľkými obtiažmi vysvetľoval, že vo väzbe sa ocitol neprávom.

63. Na podporu svojich tvrdení ohľadom preukázania výšky škody navrhol v spore vypočuť svedkov. C. N. C. - manželka žalobcu uviedla, že žalobca v súvislosti s jeho zadržaním, ktoré znášal veľmi zle, počas väzby výrazne schudol, bol veľmi smutný, zle to vplývalo na jeho duševné zdravie. Vzhľadom aj na okolnosti, že si bol vedomý toho, že sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania a že nespáchal žiadny trestný čin, nevedel si uvedené žiadnym spôsobom vysvetliť. Zamerala sa na pocity rodiny v čase obmedzenia osobnej slobody žalobcu, poukazujúc na to, že keďže žalobca bol vo väzbe aj počas vianočných sviatkov, bola to pre ňu a pre celú rodinu nepríjemná záležitosť. Dodala, že manžela stále vnímala a vníma ako poctivého človeka, ktorý si vykonával svoju prácu poctivo a následne bolo pre ňu veľkým šokom jeho zadržanie. Po prepustení z väzby žalobca v noci nemohol spávať, žil v neistote a mal obavu z budúcnosti. Celé obdobie trestného stíhania, teda nielen obmedzenie osobnej slobode, bolo tak pre žalobcu, ako aj pre celú rodinu veľmi ťažké. Následne prišiel žalobca aj o prácu, v dôsledku čoho sa stal podráždenejším. Svedkyňa C. C. O., všeobecná lekárka žalobcu uviedla, že so žalobcom sa veľmi dobre pozná už od detstva a o jeho zadržaní sa dozvedela z médií, ktorá správa bola pre ňu šokom. Dodala, že potom, čo bol žalobca prepustený z väzby, sa zopárkrát stretli a mala z neho pri rozhovoroch pocit, že nie je v dobrom psychickom stave, ponúkla mu aj lekársku pomoc v spolupráci s odborníkmi, ktorú však žalobca odmietol, tvrdiac, že sa s tým vyrovná sám. Tiež si všimla, že veľmi schudol a pôsobil na ňu veľmi smutným dojmom.

64. Pokiaľ ide o závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote v súvislosti s jeho väzbou je nesporným, že žalobca pri zadržaní utrpel prvotný šok zo zatknutia v spojení s najintenzívnejším pociťovaním obmedzenia jeho slobody a náhlym prerušením takmer všetkých zložiek jeho každodenného života a aj následným výkonom väzby došlo k zásahu do jeho ľudskej dôstojnosti,

osobnej slobody, jeho izolácii od rodiny, v dôsledku čoho bol traumatizovaný, prežíval stres, frustráciu, pocity neistoty, bolo narušené jeho súkromie v oblasti sociálnych vzťahov, nakoľko nemohol štandardne udržiavať vzťah so svojou rodinou, manželkou, deťmi, čo prežíval ťažšie ďaleko od miesta svojho bydliska. Žalobca doposiaľ nebol trestne stíhaný, a teda nebol ani vo výkone väzby, či vo výkone trestu odňatia slobody. Už len fakt, že žalobca žil doposiaľ usporiadaným rodinným životom, bol bezúhonným človekom, riadne si plniacim služobné (pracovné) povinnosti, za čo bol aj v roku 2006 šesťkrát odmenený, zásah spočívajúci v uvalení väzby, viedol k pocitom neistoty, stresu, frustrácie, k úzkostným stavom, žalobca vo väzbe výrazne schudol, k čomu prispela v neposlednom rade aj hrozba vysokej výmeru trestu odňatia slobody (7 – 12 rokov). Pri hodnotení následkov neoprávneného držania vo väzbe v osobnej sfére poškodeného je nutné vychádzať z toho, že samotné držanie vo väzbe má z povahy veci negatívne dopady do slobody pohybu, či práva na súkromie a že v tomto ohľade výkon väzby sám o sebe spôsobuje ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osobe (naďalej pôsobí stres, neistotu, úzkosť a pod. – tu pozri aj závery Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/2357/2010). Pokiaľ ide o závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v spoločenskom uplatnení bolo nesporným, že výkon väzby mal za následok morálne odsúdenie žalobcu jeho známymi, priateľmi a spoločnosťou. Nemajetková ujma, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku väzobného stíhania trvala po dobu od 2.12.2008 do 15. 1. 2009, táto sa prejavila v jeho súkromnom živote, mala dopad na jeho zdravie (úbytok hmotnosti), na vzťahy v rodine. Žalobcovi doposiaľ nikto neposkytol ani len morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia sa, a preto je na mieste priznanie zadosťučinenia vo forme finančnej náhrady.

65. Žalobca tvrdil, že vážnym spôsobom došlo k porušeniu jeho práv a slobôd a v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Trebišov sp. zn. 4C/116/2019 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/222/2022 zo dňa 7.12.2023, v ktorom bola žalobcovi priznaná nemajetková ujma za 18 dní väzby v sume 15.000 EUR, pričom sa jednalo tiež o colníka, ktorému bolo na základe rovnakého uznesenia, ako v prípade žalobcu, vznesené obvinenie a taktiež identickým uznesením bol vzatý aj do väzby.

66. Žalovaná mala za to, že súdom priznaná nemajetková ujma za väzbu vo výške 4.000 EUR je primeraná, adekvátna a poukázal v tejto súvislosti na rozhodnutie Krajského súdu Košice, sp. zn. 6Co/116/2023, v zmysle ktorého za 4 mesiace a 9 dní väzby bola priznaná suma nemajetkovej ujmy 5.280 EUR.

67. Vzhľadom na úlohu uloženú odvolacím súdom súdu prvej inštancie, ktorou je dať na misky váh a porovnať za použitia všetkých kritérií pre priznávanie náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu ním priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy a priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v iných podobných veciach, súd vykonal komparáciu s inými obdobnými, resp. identickými vecami a tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11.9.2024 sp. zn. 9Co/179/2023, v ktorom bola žalobcovi (tiež colníkovi) priznaná suma 2.200 EUR titulom nemajetkovej ujmy za väzbu v trvaní 18 dní, pričom jedná sa o identickú vec, keď aj voči tam uvedenému žalobcovi bolo vedené nezákonné trestné stíhanie na základe uznesenia vyšetrovateľa Ministerstva vnútra SR, sekcie kontroly a inšpekčnej služby zo dňa 2.12.2008 pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa a prijímania úplatku a výkon väzby, na základe rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu Pezinok zo dňa 2. 12. 2008, ktorým tam uvedený žalobca bol vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a jeho osobná sloboda bola obmedzená do 19.12.2008.

68. Pri stanovení peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné zohľadniť, že táto nesleduje cieľ poskytnúť poškodenému peňažný ekvivalent, či obnovu pôvodného stavu, keďže je to z povahy veci vylúčené, a ani v peniazoch sa nedá jednoznačne ohodnotiť, či vyčísliť takýto zásah, avšak zámerom je dosiahnuť určité spravodlivé zmiernenie, satisfakciu zásahu v dôsledku pochybení orgánov verejnej moci. Stanovenie výšky primeranej náhrady založené na úvahe súdu neznamená jeho ľubovôľu, keďže jej rozsah vychádza z konkrétnych skutkových okolností prejednávanej veci prihliadajúc tiež na právnu úpravu upravujúcu odškodnenie obetí poškodených násilnými trestnými činmi so zohľadním právnych záveroch, ku ktorým v obdobných prípadoch dospela súdna prax vo svojich rozhodnutiach a ktoré sa odrážajú v judikatúre Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Cdo/25/2019, 3Cdo/72017). Posudzovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy možno vzhľadom na vyššie uvedené na jednej strane založiť na tzv. prezumovaných následkov, ktoré nie je potrebné v konaní osobitne preukazovať, teda že nezákonná väzba zasiahla

do práva na súkromie, práva na ochranu súkromného života, osobnej slobody, dôstojnosti, cti. Na strane druhej je potrebné vychádzať z individuálnych okolnosti konkrétneho prípadu, ktoré musí žalobca v konaní preukázať. Týmito individuálnymi okolnosťami je intenzita zásahu do osobnej integrity, následky na jeho povesti, vážne zdravotné problémy, psychické dôsledky, vplyv na rodinné, pracovné, priateľské, spoločenské vzťahy, psychická ujma rodiny, zníženie spoločenského postavenia a pod., ktoré individuálne okolnosti musia mať priamu príčinnú súvislosť s nezákonným rozhodnutím o väzbe.
69. Vzhľadom na to, že uznesenie o vzatí do väzby bolo vydané 2.12.2008, na podklade ktorého žalobca vykonal väzbu v čase od 2.12.2008 do 15.1.2009, v súlade s § 27b zákona č. 514/2003 Z. z. sa nárok žalobcu posudzuje do 31.12.2008 podľa jeho ustanovení v znení účinnom do 31.12.2008 a v tom čase nebol v § 17 ods. 1, 2 citovaného zákona presne špecifikovaný o spôsob a rozsah náhrady škody, pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Od 1.1.2009 sa výška nemajetkovej ujmy v peniazoch určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorej k nej došlo; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. S účinnosťou od 1.1.2013 bolo doplnené ustanovenie § 17 ods. 4 limitujúce hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodenými násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov. Aj keď vyššie uvedené kritéria, či úprava obmedzujúca výšku priznávanej náhrady boli do zákonnej úpravy vznesené až neskôr, nebráni to k ich zohľadneniu, keď právna prax ešte pred ich implementáciou do zákona brala uvedené kritéria do úvahy pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy, preto na samotnom posudzovaní nároku sa nič nezmenilo (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/145/2011, 3Cdo/25/2019, 6Cdo/28/2019).
70. V konaní nebolo sporné, že základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je daný. Tak, ako súd vyššie uviedol predmetom tohto konania po zrušení veci v zamietavom výroku zostalo posúdenie prípadného ďalšieho nároku žalobcu titulom nemajetkovej ujmy vo výške 6.000 EUR v dôsledku nezákonného väzobného stíhania, ktorým došlo k zásahu do jeho osobnostných práv života, zdravia, ľudskej dôstojnosti.
71. Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť zákonné, t. j. musí byť vykonané v súlade s konaním ustanoveným zákonom a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 Ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS/165/02, II. ÚS/55/98, I. ÚS/177/03, III. ÚS/7/00, I. ÚS/115/07, II. ÚS/282/2014, II. ÚS/703/2014). Špecifickým na prípadoch zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je aj nárok fyzickej osoby, ktorá bola vzatá do väzby, ak bolo proti nej trestné stíhanie zastavené, bola oslobodená spod obžaloby alebo vec bola postúpená inému orgánu. Táto osobitná právna úprava zodpovednosti za škodu vychádza z čl. 5 ods. 5 Dohovoru, podľa ktorého každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie. Následok zásahu do osobnostných práv nie je zanedbateľný. Už samotný fakt trestného stíhania je pre každého jednotlivca záťažou majúceho negatívny vplyv na jeho osobný, pracovný život o to viac, ak ide o konanie založené na nesprávnom, nezákonnom obvinení, keď rozhodovacia prax tiež ustupuje od preukázania vzniku nemajetkovej ujmy, lebo táto vzniká už samotným porušením základných práv a slobôd fyzickej osoby. Najvyššiu mieru ochrany požíva práve ľudský život, jeho integrita, ľudská dôstojnosť a sloboda. Nesvedčí preto ani súdu bagatelizovanie závažnosti ujmy, keďže nezákonným vedením trestného stíhania dochádza k porušeniu práva na osobnú slobodu garantovanú v čl. 17 Ústavy v čl. 17 a 19 Ústavy SR. Nemožno dokazovať vnútorný stav poškodenej osoby, keďže ide o utrpenie na tých nehmotných hodnotách, ktoré sa premietajú vo vnútornom živote človeka (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4Cdo/125/2019, 4Cdo/34/2018).
72. S prihliadnutím na vyššie uvedené pri stanovení rozsahu nemajetkovej ujmy súd vzal do úvahy, že odškodňovaná je nemajetková ujma za zásah do jedného z najvýznamnejších práv jedinca, ktorým je právo na osobnú slobodu. Stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň, či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihovať. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxi súdov iných štátov, či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Ani to však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo namieste nezohľadniť. Napokon ESĽP zdôraznil, že pri určení výšky náhrady za porušenie

osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia, alebo násilné činy (napr. Iltalechti a Karhuvara v. Fínsko). Ústavný súd SR v náleze III. ÚS/754/2016 sa v tejto súvislosti vyjadril, že nepovažuje sa za neprimerané odškodnenie väzby vo výške 1.000 EUR za mesiac jej trvania.

73. Súd pri rozhodovaní primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu vzal do úvahy kritéria uvedené napr. v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/171/2005, sp. zn. 6Cdo/171/2005, sp. zn. 6Cdo/37/2012, sp. zn. 6MCdo/15/2012, sp. zn. 3Cdo/7/2017, sp. zn. 3Cdo/19/2018, keď určenie výšky nemajetkovej ujmy je vždy závislé (popri zákonných predpokladoch na jej priznanie a ustálenej súdnej praxe) od výsledku posúdenia individuálnych a jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, a teda je na úvahe súdu, ktorý vec prejednáva a rozhoduje, v akej výške prizná nemajetkovú ujmu za nezákonnú väzbu, ktoré rozhodnutie musí byť vždy náležite odôvodnené a nesmie vykazovať znaky svojvoľnosti. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu súd prihliadal tiež k povahe trestnej veci, dĺžke obmedzenia osobnej slobody, následkom väzby na osobný, rodinný, pracovný život žalobcu, osobu žalobcu.

74. Žalobca v konaní preukázal, t. j. uniesol dôkazné bremeno, že nezákonnou väzbou bola viac ako v značnej miere znížená jeho dôstojnosť, vážnosť v spoločnosti, čím v konkrétnom prípade preukázal, že má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výkon väzby, vrátane zadržania, je psychicky traumatizujúci z prirodzenej povahy zásahov do slobody pohybu, ako aj do práva na súkromie a výkon väzby sám o sebe predstavuje ujmu na základných právach a slobodách poškodenej osoby, ako aj ľudskej dôstojnosti. S uvedeným sa tiež spájajú negatívne emócie, psychické stavy i pocity. Väzba predstavuje aj odlúčenie od rodinných príslušníkov, separáciu s okolím, s čím súvisí aj porušenie práva na rodinný a profesijný život, povesť a česť vo vzťahu k okoliu.

75. Súd je toho názoru, že nebolo pochýb, že tomu tak bolo aj v prípade osoby žalobcu, ako osoby v minulosti netrestanej, so spoločenským postavením, rodinne založenej a bezúhonnej. Výkonom väzby došlo k separovaniu osoby žalobcu od rodinného, spoločenského a pracovného prostredia a jeho umiestnenia do traumatizujúceho a ohrozujúceho prostredia v čase mesiaca december, ktorý sa všeobecne považuje za predvianočné obdobie, teda čas príprav na slávenie vianočných sviatkov, počas ktorého obdobia sa zintenzívňuje prežívanie vzťahov príbuzenských, resp. vzťahov v užšom rodinnom kruhu. Žalobca vo väzbe strávil celé vianočné sviatky a novoročné sviatky, čo malo nepochybne negatívny dopad na celkovú rodinnú atmosféru. Väzobné stíhanie negatívne psychicky dopadlo aj na jeho manželku a na ich v tom čase maloleté deti vo veku 13 a 8 rokov, ktoré trávili vianočný čas bez prítomnosti žalobcu. Výpoveď jeho manželky potvrdila, že okolnosti väzobného stíhania žalobca aj po jeho prepustení vnímal traumatizujúco, trpel nespavosťou a obavou o svoju budúcnosť a budúcnosť rodiny. Nezanedbateľnou okolnosťou prípadu bola aj reakcia na životné podmienky vo väznici, prítomnosť ostatných odsúdených za rôzne trestné činy, nevhodná strava, stiesnené podmienky, čo sa prejavilo v úbytku jeho hmotnosti o 10 kíl za čas nezákonnej väzby, čo bolo potvrdené svedeckými výpoveďami. Uvedené potvrdzuje len závažné následky na zdraví i osobnom živote žalobcu. Negatívny dopad, tak na samotného žalobcu, ako aj na jeho blízku rodinu, mala určite aj skutočnosť jeho zadržania a následného obmedzenia na osobnej slobode, keď vo večerných hodinách odišiel z rodinného prostredia do práce a ráno, keď sa mal z práce vrátiť, sa k rodine z práce nevrátil, a keď rodina vôbec nevedela, čo sa s ním stalo, nevedela kde je. Je pochopiteľné, že žalobca ako bezúhonný človek, predtým netrestaný, pracujúci na pozícii vedúceho zmeny, ktorý mal pod sebou 11 podriadených ľudí, bol v roku 2008 aj 6 krát odmenený, mal pocity frustrácie, neistoty, obavy z budúcnosti, bol vystavený stresu, strachu, nervozite.

76. Pre účely odôvodnenia výšky poskytnutého odškodnenia za výkon väzby, na ktoré odkazoval aj Ústavný súd SR vo veci sp. zn. III. ÚS/754/2016, Najvyšší súd ČR v rozhodnutí sp. zn. 30Cdo/2357/2010 z 11.1.2012 považoval za vhodné, podobne ako vo väčšine európskych štátov, vychádzať zo sadzby stanovenej za 1 deň výkonu väzby. Z dôvodu, že judikatúra ESĽP neposkytuje žiadne pevné vodítko a ani referenčný rámec, čo do výšky peňažného odškodnenia, Najvyšší súd ČR vychádzajúc z úrovne odškodňovania v jednotlivých európskych štátoch, ako aj zo životnej úrovne v ČR vyjadril, že adekvátnym odškodnením je čiastka v rozmedzí od 20 až 60 EUR. K prijatého rozpätiu adekvátneho odškodnenia za 1 deň väzby je potrebné pristupovať orientačne, keďže rozhodnutie podlieha úvahe súdu. Právnou teóriou i súdnou praxou bolo ustálené, že všeobecné súdy disponujú pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za nezákonnú väzbu a aj vedenie trestného stíhania širokou mierou uváženia, a ich úvahy nemožno limitovať mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadov upravených v iných právnych normách. V rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/204/2018 Najvyšší

súd SR konštatoval, že určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnou sumou je vždy závislé od výsledku posúdenia takých individuálnych jedinečných okolností každej prerokovávanej veci, ktoré sú spravidla neopakovateľné a nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. V dôsledku toho sa na podklade rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorými v jednotlivých prípadoch preskúmaval správnosť posúdenia takto vysoko individuálnych okolností odvolacími súdmi ani nemôže - v otázke primeranosti konkrétnej výšky tejto náhrady - vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu.
77. Súd prihliadajúc k vyššie zmieneným individuálnym okolnostiam prípadu, za ktorých došlo k spôsobeniu nemajetkovej ujmy, jej povahu a závažnosť - zásah do najzákladnejších práv žalobcu, dopadu na neho a na jeho rodinu, považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy za 42 dní nezákonne vykonanej väzby v čase od 2.12.2008 do 15.1.2009 sumu spolu 5.850 EUR, t. j. 4.000 EUR priznanú rozsudkom súdu zo dňa 28.2.2023 a 1.850 EUR priznanú týmto rozsudkom, t. j. (139 EUR/ deň nezákonnej väzby).
78. Vyšší rozsah náhrady súd hodnotil ako neodôvodnený vzhľadom na dobu trvania väzby, absenciu závažných, či ťažko napraviteľných následkov na zdraví žalobcu (netvrdená napr. psychiatrická diagnóza, invalidita a pod.) alebo v jeho rodinnom prostredí (nebol zistený a ani tvrdený rozvrat vzájomných vzťahov), preto nad priznaný rozsah peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy žalobu zamietol.
79. Súd uzavrel, že priznanie peňažného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu žalobcovi za rozhodnutie o väzbe je primerané a je tiež adekvátnym prostriedkom nápravy vzniknutej ujmy, zodpovedajúcej všeobecným predstavám spravodlivosti v pomere k peňažnej satisfakcie, berúc do úvahy priznanie nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch vychádzajúcich z porovnateľných skutkových okolností.

80. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na ďalšiu rozhodovaciu činnosť v obdobných veciach, v ktorých súdy rozhodovali o priznaní nemajetkovej ujmy za väzbu a za nezákonné trestné stíhanie, napr. Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 7Cdo/204/2018 potvrdil za 3. mesiace výkonu väzby matke maloletých odškodnenie 8.000 EUR, vo veci sp. zn. 2Cdo/286/2001 väzba v trvaní 11 mesiacov priznaná suma 16.850 EUR, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/320/2018 zo dňa 26.5.2020 – 5.000 EUR za väzbu v trvaní od 7.4.2006 do 2.5.2006, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/195/2019 zo dňa 16.9.2020 – 7.800 EUR za rozhodnutie o väzbe v trvaní od 20.9.2010 do 4.11.2010, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/169/2018 zo dňa 6.3.2019 –10.000 EUR za rozhodnutie o väzbe v trvaní od 17.11.2007 do 15.4.2008, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/179/2023 zo dňa 11.9.2024 – 2.200 EUR za rozhodnutie o väzbe v trvaní 18 dní (obdobný prípad – colník), rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/222/2022 zo dňa 7.12.2023 – 15.000 EUR za rozhodnutie o väzbe v trvaní 17 dní (obdobný prípad – colník).

81. Všetky uvedené následky predstavujúce nemajetkovú ujmu sú v príčinne súvislosti s rozhodnutím o väzbe. Vzťah medzi príčinou.- rozhodnutím o väzbe a následkami je priamy, bezprostredný; nebyť začatia trestného stíhania, tieto následky by nenastali.

82. Žalobca titulom náhrady škody si uplatnil aj majetkovú škodu v súvislosti s jeho právnym zastupovaním, resp. obhajovaním v trestnom konaní spolu vo výške 5.294,22 EUR. K preukázaniu skutočnej výšky škody titulom trov obhajoby uviedol, že počas celého trestného stíhania ho zastupovali dvaja obhajcovia v jednotlivých jeho štádiách, spočiatku, kedy bol zadržaný a následne vzatý do väzby, ho zastupovala a obhajovala E. H. I., ktorú si zvolil bez zbytočného odkladu po vznesení obvinenia. Vzhľadom k tomu, že jeho osobná sloboda bola obmedzená už od ranných hodín, konkrétne od 6.30 hodine dňa 2. 12. 2008 a pochopiteľne všetky podstatné záležitosti ohľadne jeho obhajoby v trestnom konaní musel riešiť prostredníctvom blízkych osôb, predovšetkým svojej manželky, ktorá dňa 2. 12. 2008 v Košiciach splnomocnila E. I. na jeho právne zastupovanie v predmetnej trestnej veci. Za účelom jeho obhajoby dňa 2. 12. 2018 prostredníctvom svojej manželky zaplatil zvolenej advokátke sumu 20.000,- Sk, t. j. 663,87 EUR, pričom táto finančná čiastka priamo súvisela s jeho zadržaním a s väzobným stíhaním, keďže v rozhodnom období, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, existovala veľmi vysoká pravdepodobnosť, že konajúci prokurátor podá návrh na vzatie jeho osoby do väzby. Uvedené preukazuje aj podnet povereného vyšetrovateľa PZ zo dňa 2. 12. 2008 na podanie návrhu na vzatie obvinených, vrátane jeho osoby, do väzby. Keďže dňa 2. 12. 2008 bol obmedzený na osobnej slobode už od rána, preto aj v tomto smere mu poskytovala nevyhnutnú pomoc jeho manželka, ktorá uhradila z ich spoločných finančných prostriedkov trovy obhajoby v spomínanej výške, čo potvrdzuje aj príjmový pokladničný doklad zo dňa 2. 12. 2008. Dodal, že tieto prostriedky boli vynaložené z BSM a vyslovil

presvedčenie, že nie je podstatné to, že od koho prijala jeho obhajkyňa peňažné prostriedky, ale to, že to boli peňažné prostriedky, ktoré nepochybne patrili aj jemu, keďže boli v BSM. Poukázal, že ním zvolená advokátka po prevzatí jeho obhajoby bezodkladne začala konať v jeho trestnej veci a zúčastnila sa jeho výsluchu dňa 2. 12. 2008 od 13.50 do 14.25 hodine a pochopiteľne za účelom prípravy jeho obhajoby v rámci možnosti prebehla medzi ním a jeho obhajkyňou aj porada, v rámci ktorej sa dohodli aj na spôsobe a výške odmeny za poskytnuté právne služby. Zmluvná odmena za poskytnutú právnu službu bola medzi nimi dohodnutá formou paušálnej odmeny vo výške 50.000,- Sk, t. j. 1.659,69 EUR zato, aby zvolená obhajkyňa dosiahla jeho prepustenie z väzby na slobodu. Dodal, že bez akýchkoľvek pochýb je možné ustáliť, že úkon, ktorý vykonala jeho obhajkyňa v súvislosti s výkonom väzby bol aj návrh na jeho prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 15. 1. 2009. Zaplatenie druhej časti dohodnutej paušálnej odmeny v súvislosti s dosiahnutím jeho prepustenia z väzby na slobodu vo výške 30.000,- Sk, t. j. 995,82 EUR preukazuje príjmový pokladničný doklad zo dňa 13. 1. 2009, pričom súvislosť tejto sumy s väzbou potvrdzuje časové prepojenie medzi uhradením tejto sumy a poskytnutým úkonom právnej služby, keďže vyššie spomínaný návrh na jeho prepustenie z väzby na slobodu bol podaný dňa 15.1.2009, teda bezprostredne po zaplatení druhej časti paušálnej odmeny v súvislosti s trovami obhajoby spojenými s jeho väzobným stíhaním. Následne aj po jeho prepustení na slobodu sa obhajkyňa zúčastnila aj na ďalšom úkone v rámci trestného konania na výsluchu dňa 4. 3. 2009, resp. na tento úkon bola v rámci substitučného splnomocnenia splnomocnená E. F. G. E. H. I.. Následne po prepustení z väzby v súvislosti prebiehajúcim trestným stíhaním v ďalšom štádiu trestného stíhania si zvolil iného obhajcu - P. E. E. K., M., ktorý prevzal jeho obhajobu dňom 22.4.2009, čo vyplýva aj z plnomocenstva. Zvolenému advokátovi zaplatil celkovo sumu 3.634 EUR, čo preukazuje výpisom z účtu, za 21 úkonov právnej služby vyúčtovaných advokátom.

83. Žalovaný namietal dôkaz - príjmový pokladničný doklad zo dňa 2. 12. 2008 vystavený na meno manželky žalobcu tvrdiac, že z neho nevyplýva na aký účel boli poskytnuté finančné prostriedky a tiež aké úkony E. H. I. vykonala v súvislosti s jeho väzobným stíhaním. Poukázal na účelnosť trov konania a tvrdil, že žalobca má nárok iba na zaplatenie tých trov obhajoby, ktoré jednak súviseli s väzobným stíhaním žalobcu a ktoré boli skutočne vynaložené jeho obhajcom vo výške tarifnej odmeny.

84. Trestný poriadok v ust. § 39 ods. 1 ustanovuje, že obvinený alebo iná oprávnená osoba zvolí obhajcu tým, že písomne splnomocní obhajobou advokáta. Podľa ods. 2 § 39 Trestného poriadku, ak si obvinený nezvolí obhajcu sám a ak mu ho nezvolí ani jeho zákonný zástupca, môže mu ho zvoliť príbuzný v priamom rade, súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel, druh alebo zúčastnená osoba. Orgány činné v trestnom konaní a súd sú na žiadosť obvineného povinné obvinenému umožniť, aby v určenej lehote požiadal oprávnenú osobu, aby mu zvolila obhajcu vo vlastnom mene. Orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné o žiadosti obvineného bez meškania upovedomiť oprávnenú osobu. Z obsahu trestného spisu vyplýva, že manželka žalobcu ako osoba oprávnená v deň jeho zadržania, t.j. 2.12.2008, splnomocnila na zastupovanie, resp. obhajovanie žalobcu advokátku E. H. I.; išlo o generálnu plnú moc. Je nesporné a nepochybné, že dňom 2. 12. 2008 o 6.30 hodine bol žalobca zadržaný a týmto dňom sa ocitol v úplnej izolácii bez akéhokoľvek styku so svojou rodinou a nemal objektívnu možnosť finančné prostriedky poukázať advokátke, ktorá ho v tom čase zastupovala. Je taktiež nepochybné, že tieto finančné prostriedky boli zaplatené z BSM žalobcu a jeho manželky.

85. Podľa ust. § 18 zákona č. 514/2003 Z. z. (1) Náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. (2) Náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom. (3) Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

86. Z uvedeného vyplýva, že povinnosťou štátu je uhradiť poškodenému v rámci náhrady škody náklady, ktoré vynaložil v trestnom konaní na svoju obhajobu, avšak len tie, ktoré boli účelne vynaložené. Štát tak nie je povinný znášať náklady v podobe neprimerane dohodnutých zmluvných odmien medzi advokátom a obžalovaným. Výška škody titulom vynaložených nákladov na trovy obhajoby sa určí podľa ustanovení

vyhlášky o tarifnej odmene, teda pre účely náhrady škody treba za účelne vynaložené náklady zo strany obžalovaného považovať vyplatenie odmeny advokáta za obhajobu v rozsahu tarifnej odmeny.

87. Z pripojeného trestného spisu vyplýva, že advokátka E. H. I. prevzala obhajobu žalobcu dňom 2.12.2008. Je nepochybné, že žalobca menovanej advokátke uhradil celkovo sumu 1.659,69 EUR, čo preukázal príjmovými pokladničnými dokladmi zo dňa 2.12.2008 a zo dňa 13.1.2009. Táto skutočnosť spornou nebola. Z trestného spisu tiež vyplývajú úkony právnej služby zrealizované menovanou advokátkou v rámci obhajoby žalobcu v štádiu jeho väzobného stíhania alebo v priamej súvislosti s ním. E. H. I. sa zúčastnila výsluchu žalobcu dňa 2.12.2008 od 13.50. hod. do 14.25 hod., čo vyplýva zo zápisnice o výsluchu obvineného žalobcu a Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR dňa 15.1.2009 o 15.40 hod. adresovala faxom návrh na prepustenie z väzby obvineného žalobcu. Z trestného spisu je zrejmé, že o prepustení obvineného žalobcu z väzby na slobodu rozhodol prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry podľa § 79 ods. 1 Trestného poriadku pretože pominul dôvod na ďalšie trvanie väzby uznesením zo dňa 15.1.2009, sp. zn. VII/1.Gv190/08-117. E. H. I. tak v súvislosti s väzobným stíhaním žalobcu vykonala 3 úkony právnej služby.

88. Postup pre výpočet trov trestného konania, teda postup pre výpočet tarifnej odmeny advokáta za obhajobu klienta v trestnom konaní vyplýva z § 1 ods. 4, § 12 a § 14 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“).

89. Podľa ust. § 1 vyhlášky, (1) Vyhláška upravuje spôsob určenia a výšku odmeny, náhrady hotových výdavkov a náhrady za stratu času advokáta za právne služby poskytované klientom na základe dohody alebo ustanovenia na to oprávneným orgánom.(2)Odmena advokáta sa určuje na základe dohody medzi advokátom a jeho klientom (ďalej len „zmluvná odmena“); ak nedôjde k dohode, na určenie odmeny advokáta sa použijú ustanovenia tejto vyhlášky o tarifnej odmene (§ 9 až 14)). (3) Výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka (ďalej len „výpočtový základ“). (4) V odmene sú zahrnuté aj odmeny za administratívne práce a iné práce vykonané v súvislosti s poskytovaním právnych služieb.

90. Podľa ust. § 12 vyhlášky, (1) Pri obhajobe v trestnom konaní vo veciach, v ktorých súd prvého stupňa rozhoduje na neverejnom zasadnutí, je základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby jedna dvadsaťštvrtina výpočtového základu. (3) Pri obhajobe v trestnom konaní okrem vecí podľa odseku 1 je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica a) neprevyšuje päť rokov, jedna dvanástina výpočtového základu, b) prevyšuje päť rokov a neprevyšuje desať rokov, jedna osmina výpočtového základu, c) prevyšuje desať rokov alebo za ktorý možno uložiť výnimočný trest, jedna šestina výpočtového základu.

91. Podľa ust. § 14 ods. 1 vyhlášky, odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za tieto úkony právnej služby: a) prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom, b) ďalšia porada alebo rokovanie s klientom za každú aj začatú hodinu, c) písomné podanie na súd alebo iný orgán alebo protistrane týkajúce sa veci samej, d) účasť pri vyšetrovacích úkonoch, pri oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania, vyhľadávania alebo za konanie pred súdom alebo iným orgánom, pri konaní o dohode o vine a treste, pri konaní o zmieri, a to za každé začaté dve hodiny bez ohľadu na počet týchto za sebou nadväzujúcich úkonov vykonaných počas dvoch hodín, e) vypracovanie právneho rozboru veci, f) rokovanie s protistranou, a to za každé dve začaté hodiny, g) návrh na predbežné opatrenie, ak dôjde k nemu pred začatím konania, odvolanie proti rozhodnutiu o predbežnom opatrení, návrh na obnovu konania, odvolanie, dovolanie, mimoriadne dovolanie, sťažnosť proti rozhodnutiu o návrhu na obnovu konania, podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona, h) vypracovanie listiny o právnom úkone alebo jej podstatné prepracovanie.

92. Podľa ust. § 14 ods. 2 vyhlášky, odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za každý z týchto úkonov právnej služby: d) návrhy a sťažnosti vo veciach, o ktorých sa rozhoduje na verejnom zasadaní, s výnimkou návrhu na obnovu konania, e) účasť na verejnom zasadaní, ak nejde o odvolanie alebo obnovu konania.

93. Podľa ust. § 14 ods. 5 vyhlášky, za úkony právnej služby, ktoré nie sú uvedené v odsekoch 1 až 3, patrí odmena ako za úkony, ktoré sú im svojou povahou a účelom najbližšie.

94. Podľa ust. § 15 písm. a) vyhlášky, advokát má popri nároku na odmenu aj nárok a) na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, najmä na súdne poplatky a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a výdavky za znalecké posudky, preklady a odpisy.

95. Podľa ust. § 16 ods. 3 vyhlášky, od klienta možno požadovať na náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné sumu vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby. Túto sumu môže advokát požadovať aj vtedy, ak sa na jej náhrade s klientom osobitne nedohodol.

96. Žalobca bol obvinený a väzobne stíhaný za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa formou spolupáchateľstva podľa § 20, podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona v znení účinnom v čase vznesenia obvinenia, za ktorý trestná sadzba je od 2 do 5 rokov, od 4 do 10 rokov v súbehu so zločinom podielnictva podľa § 20, § 231 ods. 1 písm. a), ods.3 písm. b) Trestného zákona v znení účinnom v čase vznesenia obvinenia, za ktorý je trestná sadzba do 3 rokov, od 7 do 12 rokov.

97. Pre výpočet základnej sadzby tarifnej odmeny je potrebné aplikovať ust. § 12 ods. 3 písm. c) vyhlášky, kedy táto v roku 2008 bola v sume 105,36 EUR a v roku 2009 v sume 115,80 EUR. Zodpovedajúco ust. 14 vyhlášky je preto potrebné priznať poškodenému žalobcovi náhradu skutočnej škody za úkon prevzatia a príprava zastúpenia alebo obhajoby zo dňa 2.12.2008 vrátane prvej porady s klientom v sume 105,36 EUR. Za úkony týkajúce sa väzby súd priznal odmenu vo výške 1/2 základnej sadzby tarifnej odmeny, konkrétne za úkon účasti na výsluchu o väzbe dňa 02.12.2008 v sume 52,68 EUR a za úkon žiadosti o prepustenie z väzby dňa 15.01.2019 v sume 57,90 EUR, nakoľko uvedené úkony nemožno považovať za písomné podanie na súd vo veci samej, účasť na konaní pred súdom podľa § 14 ods. 1 písm. c), d) vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. Písomným podaním na súd týkajúcim sa vecí samej, resp. konaním pred súdom je potrebné na tento účel rozumieť len konanie o obžalobe alebo o návrhu na dohodu o vine a treste a je potrebné ich posudzovať v zmysle § 14 ods. 2 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. ako úkon, za ktorý obhajcovi patrí odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny. Úkony výsluchu o väzbe, resp. žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sú povahou a účelom najbližšie úkonom uvedeným v § 14 ods. 2 vyhlášky účinnej v čase ich vykonania. Za opodstatnené považoval súd aj priznanie tzv. režijného paušálu (§16 ods. 3 vyhlášky), konkrétne za 2 úkony vykonané v roku 2008 v sume 12,64 EUR /2x 6,32 EUR/ a za 1 úkon vykonaný v roku 2009 vo výške 6,95 EUR. Spolu tak trovy obhajoby v súvislosti s väzobným stíhaním činia sumu 235,21 EUR.

98. Účelnosť vynaložených nákladov na trovy obhajoby znamená aj to, že štát nie je povinný znášať náklady v podobe neprimerane dohodnutých zmluvných odmien medzi advokátom a obvineným/ obžalovaným, ktoré niekoľkonásobne prevyšujú tarifnú odmenu. Východiskom pre to, čo treba považovať za vynaložené náklady na trovy obhajoby, môže byť už zmienené pravidlo, podľa ktorého sa výška odmeny advokáta určí podľa ustanovení vyhlášky o tarifnej odmene. Podľa súdu niet dôvodu, aby sa toto právo neuplatnilo aj pri určení rozsahu náhrady škody spočívajúcej v trovách obhajoby, keďže jeho použitím sa objektívne vyjadruje odmena za zastupovanie advokátom. Tarifná odmena advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní sa stanovuje podľa toho, či ide o obhajobu v trestnom konaní, alebo o zastupovanie v konaní o priestupkoch, ako aj podľa počtu úkonov právnej služby odstupňovaných podľa hornej hranice trestnej sadzby. Ide o kritériá, ktoré sú jasne určené, merateľné a predvídateľné. Určenie rozsahu náhrady škody podľa týchto kritérií nepochybne prispieva k právnej istote účastníkov právneho vzťahu. Pre účely náhrady škody treba preto za účelne vynaložené náklady zo strany žalobcu považovať vyplatenie odmeny advokáta za obhajobu v rozsahu tarifnej odmeny. Obsah základného práva obvineného na právnu pomoc pri obhajobe v trestnom konaní spočívajúci v možnosti zvoliť si obhajcu nemôže byť z hľadiska rozsahu nároku na náhradu škody proti štátu neobmedzený. Bolo by popretím základných predpokladov pre náhradu škody, aby štát hradil aj náklady spojené so zastúpením, ktoré boli vynaložené bezúčelne. Treba preto uplatniť obmedzenie v tom zmysle, že pre účely náhrady škody musí ísť o náklady na obhajobu vynaložené účelne. Tento záver žiadnym spôsobom neobmedzuje právo obvineného zvoliť si pre svoju

obhajobu v trestnom konaní obhajcu, iba sa limituje jeho právo na náhradu účelne vynaložených nákladov v konaní. Túto požiadavku treba považovať za legitímnu, lebo niet dôvodu na to, aby ktokoľvek hradil náklady spojené s odstránením vadného stavu (v danom prípade oslobodzujúci rozsudok), ktoré neboli vynaložené dôvodne.

99. Aplikujúc vyššie uvedenú argumentáciu, ktorá predstavuje ustálenú súdnu prax, súd priznal žalobcovi titulom vynaložených trov obhajoby v súvislosti s jeho väzobným stíhaním sumu 235,21 EUR. V prevyšujúcej časti vynaložených nákladov na trovy obhajoby v súvislosti s väzbou žalobu zamietol.

100. Žalobca si tiež uplatnil nárok na ušlý zisk - ušlú mzdu tvrdiac, že aj keď skončil služobný pomer dohodou a bol následne prepustený zo služobného pomeru musel tak učiniť preto, aby bol prepustený z väzby na slobodu. Tvrdil, že do väzby bol vzatý z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku tzv. preventívna väzba a nato, aby mohlo byť konštatované, že už pominuli dôvody väzby, aj keď podľa jeho presvedčenia od samého počiatku celého trestného konania neexistovali žiadne dôvody väzby, najmä aby sa absolútne vylúčila obava, žeby mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti, práve za takýmto účelom musel podať žiadosť o prepustenie zo služobného pomeru, aby bolo vyhovené jeho žiadosti o prepustení z väzby. Považoval za nelogické a nezmyselné, aby ako zamestnanec Colného úradu v Michalovciach, kde bol zamestnaný od 1. 7. 1991, z vlastnej iniciatívy, bez akéhokoľvek dôvodu, podával dobrovoľne žiadosť o prepustenie zo služobného pomeru, v ktorom dosiahol slušný peňažný príjem spolu aj s ďalšími výhodami napr. vo forme disciplinárnej odmeny. V jeho prípade to platí o to viac, že od 1. 10. 2003 vykonával funkciu vedúceho zmeny, v roku 2008 mal pod sebou 11 podriadených ľudí, preto nebyť nezákonného rozhodnutia o jeho vzatí do väzby, tak určite by nepožiadal príslušný správny orgán o prepustenie zo služobného pomeru, v ktorom vykonával pomerne vysokú služobnú funkciu. Poukázal na pracovnú charakteristiku vyhotovenú vtedajším riaditeľom Colného úradu v C., z ktorej vyplýva, že jeho celkový výkon štátnej služby z hľadiska odborných vedomostí, správnosti a rýchlosti, ako aj z hľadiska samostatnosti a iniciatívy bol hodnotený kladne. Dodal, že za celú dobu trvania služobného pomeru nebol disciplinárne riešený, práve naopak, jeho disciplinovanosť a príkladné plnenie služobných povinností preukazuje aj to, že v rokoch 1999, 2001 - 2008 mu boli udelené disciplinárne odmeny. Videl súvis o prepojení medzi jeho väzobným stíhaním a prepustením zo služobného pomeru, poukazujúc na uznesenie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR, pod č. VII/1Gv 190/08-117 zo dňa 15. 1. 2009, zo záverov ktorého je možné vyvodiť, že konajúci prokurátor rozhodol o jeho prepustení z väzby na slobodu hlavne z dôvodu jeho prepustenia zo služobného pomeru, čím v podstate pominul dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Dodal, že práve z tohto dôvodu väzobné stíhanie negatívne zasiahlo aj do jeho pracovného života, čo v konečnom dôsledku zvyšuje intenzitu nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím o väzbe.

101. K tomuto nároku, aj vzhľadom na námietku žalovaného, s poukazom aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR IV. ÚS 296/2014 zo 6. 5. 2015 súd uvádza, že žalobcom požadovaná výška predstavuje ušlú mzdu žalobcu za obdobie od 15. 1.2009 do 26.5.2017, t. j. za obdobie od kedy bol prepustený zo služobného pomeru do právoplatného skončenia trestného konania a ohľadom tohto nároku je potrebné prisvedčiť obrane žalovaného o nepreukázaní príčinnej súvislosti medzi týmto požadovaným nárokom a rozhodnutím o väzbe.

102. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol prepustený zo služobného pomeru colníka v zmysle rozhodnutia riaditeľa Colného úradu Michalovce zo dňa 13. 1. 2009, č. R-9/2009-5334. Rozhodnutie bolo doručené žalobcovi dňa 15. 1. 2009. Žalobca tvrdil, že strata na jeho zárobku nastala v súvislosti s jeho prepustení zo služobného pomeru po začatí trestného stíhania po jeho väzobnom stíhaní. Dôvodom prepustenia žalobcu bolo porušenie jeho základných povinností colníka ustanovených § 44 ods. 3 písm. a), b), g), h), zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a prepustený bol podľa § 183 ods. 1 písm. d) citovaného zákona, pretože porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. V rozhodnutí o prepustení žalobcu zo služobného pomeru colníka bolo konštatované, že v dňoch 18. 10. 2008, 26.10. 2008, 30.10.2008 a 15. 11. 2008 na stanovisku č. 1 na hranici medzi SR a Ukrajinou v Čiernej nad Tisou nevydal rozhodnutie o zaistení, zhabaní, prepadnutí alebo úschove tovaru, o ktorom bolo pri colnej kontrole cestujúcich zistené, že sa na územie SR dováža v rozpore s colnými predpismi. Tiež si nesplnil povinnosti nadriadeného a to organizovať, riadiť, kontrolovať a hodnotiť výkon štátnej služby podriadených colníkov, vyvodzovať dôsledky z porušovania služobných povinností a viesť colníkov k služobnej disciplíne a zabezpečovať dodržiavanie príslušných právnych

predpisov spojených s výkonom štátnej služby colníka, nakoľko v uvedených dňoch po vykonaní colnej kontroly u cestujúcich mal vedomosť o tom, že jemu podriadení colníci nerozhodli o zaistení tovaru, o ktorom bolo pri colnej kontrole cestujúcich zistené, že sa na územie SR dováža v rozpore s colnými predpismi aj to, že jemu podriadení colníci po zistení colných priestupkov u cestujúcich nepostupovali podľa ustanovenia § 72 Colného zákona aj o tom, že tovar zistený pri colných kontrolách u cestujúcich nie je zapísaný pri prvotnej evidencii na PCU Čierna nad Tisou a neprijal žiadne opatrenie, aby k tomuto konaniu nedochádzalo. V danom prípade išlo o prepustenie žalobcu zo služobného pomeru colníka za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti, ktoré nie je možné stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou. Porušenie služobnej prísahy nemusí dosiahnuť intenzitu trestného činu a dôvody prepustenia zo služobného pomeru môžu byť napriek tomu splnené. V rámci tohto konania sa konanie colníka neposudzuje z hľadiska vykazovania znakov trestného činu, ale ako konanie v rozpore so služobnou prísahou a služobnými povinnosťami. Nie každé porušenie zákona musí byť trestným činom alebo priestupkom. Trestné konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní a konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru colníka sú dve odlišné konania zverené zákonmi odlišným orgánom upravené odlišnými právnymi predpismi. Otázka trestnoprávnej zodpovednosti nie je zhodná so skutočnosťami, ktoré tvoria podklad pre prijaté personálne opatrenie – prepustenie zo služobného pomeru. Príslušný orgán vo veciach služobného pomeru colníkov má totiž zákonom danú kompetenciu konať samostatne, nezávisle od výsledkov iného napr. trestného konania. Ani samotný záver orgánov činných v trestnom konaní o vine, resp. nevine žalobcu zo spáchania trestného činu nemôže mať žiaden vplyv na závery orgánov v personálnom konaní. Prípadný oslobodzujúci rozsudok taktiež neznamená, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože takéto porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti nemusí dosahovať intenzitu trestného činu.

103. V konkrétnych okolnostiach veci je nesporné, že skutok, pre ktorý bolo žalobcovi vznesené obvinenie a následne bola voči nemu podaná aj obžaloba, bol vymedzený rovnako, ako skutok, pre ktorý bolo žalobcovi vedené aj personálne konanie a výsledkom ktorého bolo aj jeho prepustenie zo služobného pomeru rozhodnutím riaditeľa colného úradu na vlastnú žiadosť žalobcu. Škoda, ktorú si žalobca v tomto konaní uplatňuje je škodou pozostávajúcou z ušlej mzdy. Výsledkom trestného konania vedeného proti žalobcovi je právoplatné rozhodnutie o jeho oslobodení zo skutku, ktorý sa mu kládol za vinu. Výsledkom personálneho konania vedeného proti žalobcovi je právoplatné rozhodnutie o jeho prepustení zo služobného pomeru colníka, z ktorého vyplýva, že konaním, ktoré sa mu kládlo za vinu žalobca porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Dôvodnosť prepustenia žalobcu zo služobného pomeru bola podrobená súdnemu prieskumu. V správnom konaní bolo právoplatne rozhodnuté, výsledkom ktorého je, že rozhodnutie o jeho prepustení zo služobného pomeru nebolo nikdy zrušené. Fakt, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca obžalovaný, ešte bez ďalšieho nemôže viesť k záveru, že predmetný skutok nemôže byť kvalifikovaný ako disciplinárne previnenie spočívajúce v porušení služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pričom ide o konanie, za ktoré možno príslušníka colného úradu colníka prepustiť zo služobného pomeru.

104. V tomto smere neobstojí tvrdenie žalobcu, že „musel“ požiadať o prepustenie zo služobného pomeru, aby bol tak prepustený z väzby na slobodu, a že práve z tohto dôvodu väzobné stíhanie negatívne zasiahlo aj do jeho pracovného života (prišiel o mzdu), čo v konečnom dôsledku zvyšuje intenzitu nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím o väzbe.
105. Žalobca sa rozhodol sám a dobrovoľne dňa 12.12.2008 podať žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru podľa ust. § 182 zákona č. 200/1998 Z.z. Žalobca však nebol uvoľnený zo služobného pomeru podľa citovaného ustanovenia, ale bol zo služobného pomeru colníka prepustený podľa § 183 ods. 1 písm. d) citovaného zákona, pretože porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Rozhodnutie o prepustení z 13.1.2009 a aj ďalšie na neho nadväzujúce rozhodnutia boli preskúmané aj súdom v správnom konaní, ktorého výsledkom bolo zamietnutie žaloby žalobcu. Príslušný správny orgán tak postupoval v súlade s príslušným zákonom a rozhodnutie o prepustení je zákonné.
106. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody sú v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, ak protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba

pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test conditio sine qua non spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmou (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmou poškodeného (ak vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne), prípadne inou skutočnosťou (ak bola tvrdená a preukázaná), sa zisťuje príčinná súvislosť.
107. Právnym dôvodom skončenia služobného pomeru žalobcu nebolo samotné vedenie trestného stíhania voči jeho osobe, prípadne väzba, ale vydanie rozhodnutia č. R-9/2009 -5334 zo dňa 13.1.2009. Rozhodnutie o prepustení je zákonné, a ak teda bol so žalobcom ukončený služobný pomer na základe zákonného rozhodnutia, nemožno tu hovoriť o vzniku škody v podobe ušlej mzdy (keďže tu chýba protiprávny úkon - nezákonné rozhodnutie - nezákonné prepustenie zo služobného pomeru). Žalobca svoj nárok na náhradu škody vo výške 109.331 EUR odvodzoval výlučne od rozhodnutia o jeho prepustení zo služobného pomeru. Z tohto rozhodnutia nevyplýva, že by prepustenie žalobcu zo služobného pomeru a s tým súvisiaca strata na zárobku, súviseli s jeho trestným stíhaním, resp. väzbou. Jeho prepustenie zo služobného pomeru súvisí s porušením služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom. Uvedené bolo konštatované aj v správnom konaní o preskúmaní rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru.
108. Súd uzatvára, že nie je daná existencia príčinnej súvislosti medzi požadovanou škodou v súvislosti s jeho prepustením zo služobného pomeru colníka a rozhodnutím o väzbe (súd v tejto súvislosti poukazuje na doterajšiu súdnu prax a ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR) k tejto otázke, ako aj na Nález Ústavného súdu SR IV. ÚS 296/2014 zo dňa 6.5.2015.
109. V tejto časti je žaloba žalobcu nedôvodná.

110. Zhrnúc vyššie uvedené, súd priznal žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy z rozhodnutia o väzbe sumu 1.850 EUR a titulom majetkovej škody sumu 235,51 EUR ako skutočne vynaložené trovy obhajoby v súvislosti s väzbou. V prevyšujúcej časti, t.j. v časti uplatneného nároku - nemajetkovej ujmy v sume 10.000 EUR z nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia a v časti uplatneného nároku titulom ušlej mzdy v sume 109.331 EUR žalobu zamietol poukazujúc na zdôvodnenie v predchádzajúcich odsekoch vzťahujúcich sa výlučne jej zamietnutia. Tiež zamietol žalobu v časti uplatneného nároku – nemajetkovej ujmy za väzbu a v časti majetkovej škody nad súdom priznané sumy, t.j. nad 5.850 EUR (nemajetková ujma za rozhodnutie o väzbe) a nad 235,21 EUR (majetková škoda), pričom žalobca si za rozhodnutie o väzbe uplatnil nemajetkovú ujmu 10.000 Eur a titulom majetkovej (skutočnej) škody sumu 5.294,22 EUR.

111. Žalobca si uplatnil aj úroky z omeškania vo výške 5,% ročne od 31.10.2019 poukazujúc na § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.

112. Podľa ust. § 16 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

113. Podľa ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj

úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

114.Podľa ust. § 517 ods.1 veta prvá, odsek 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

115. Podľa ust. § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č.87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

116. Omeškanie sa odvíja od splatnosti dlhu. Pri nároku na náhradu škody podľa zákona č.514/2003 Z.z. je pri určovaní splatnosti náhrady škody potrebné vychádzať z ust. § 16 ods.4, podľa ktorého lehota omeškania začína plynúť najskôr dňom oznámenia, že nárok poškodeného nebude uspokojený, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. V konaní nebolo sporné, že žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku listom zo dňa 15.3.2019 a žalovaný listom zo dňa 31.10.2019 žalobcovi oznámil, že jeho nárok neuznáva. Oznámenie bolo advokátovi žalobcu doručené dňa 8.11.2019. Žalovaný sa tak dostal do omeškania dňom, nasledujúcim po oznámení, že nárok žalobcu nebude uspokojený, t.j. dňa 1.11.2019.

117. Súd priznal žalobcovi aj ním požadované príslušenstvo zo súdom priznanej sumy (1.850 EUR) od 1.11.2019 do zaplatenia majúc zato, že výška úroku je v súlade s ust. § 3 nar. vlády SR č.87/1995 Zb. v znení účinnom od 1.2.2013. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu bola vo výške 0,00 % ročne; po zvýšení o 5 perc. bodov, výška úrokov z omeškania činí 5% ročne.

118. V prevyšujúcej časti požadovaného príslušenstva nad sumu 1.850 EUR a v časti požadovaného úroku od 31.10.2019 do 1.11.2019 žalobu zamietol.

119. V súvislosti s priznaním príslušenstva súd poukazuje na uznesenie NS SR z 27.1.2022 sp. zn. 8Cdo/191/2020, v ktorom NS SR dal odpoveď na nastolenú (dovolaciu) právnu ohľadom priznania nároku na príslušenstvo tak, že „ k vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy dochádza už márnym uplynutím šesťmesačnej lehoty na plnenie podľa ust. § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.“. Dodal, že uvedený právny záver prijal dovolací súd aj v rozhodnutiach 4Cdo/257/2019, 4Cdo/48/2017 a 7Cdo/243/2019.

120. Podľa ust. § 262 ods.1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

121. Podľa ust. § 255 ods.1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

122. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovanej zo súdom priznanej sumy. Stanovenie výšky primeraného zadosťučinenia je voľnou úvahou súdu berúc do úvahy, vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, skutočnosti významné pre jej určenie. V prejednávanom prípade žalobcu nemožno vnímať ako procesne neúspešného v spore; žalobcovi bola priznaná nemajetková ujma, aj keď v nižšej výške ako si uplatňoval (pôvodne si žalobca uplatňoval titulom nemajetkovej ujmy sumu 20.000 EUR). Žalobcu nemožno ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Primárnym faktom je fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Súd v tomto prípade priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy, t.j. 100 % zo sumy 5.850 EUR (4.000 EUR + 1.850 EUR), čo možno zdôvodniť cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

123. V súvislosti s posudzovaním úspechu v konaní, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu, súd vzal do úvahy aj nález Ústavného súdu SR z 4. 2. 2021 sp. zn. III.ÚS 475/2018, v ktorom ústavný súd vyslovil názor, že „ záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 CSP súdom nie je v súlade s ústavou“.
124. Súd považuje za nadbytočné citovať odseky nálezu, ktoré sa týkajú riešenia otázky priznávania trov konania v prípadoch, ak výška plnenia závisela od úvahy súdu.
125. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že spoločným menovateľom situácií, keď rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy všeobecného súdu alebo od znaleckého posudku, je z pozície strán sporu počiatočná nepredvídateľnosť výsledku konania o výške uplatneného nároku, čo zároveň tieto situácie kvalitatívne odlišuje od ostatnej sporovej agendy, keď žalobca vie spoľahlivo kvantifikovať výšku svojho nároku. Z uvedeného vyplýva, že kritérium predvídateľnosti výsledku rozhodnutia všeobecného súdu žalobcom sa javí byť rozhodujúce pri úvahe medzi aplikáciou zásady úspechu v jej všeobecnom význame, keď sa miera úspechu vo veci zisťuje v závislosti od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej, a jej redukovanej významovej podobe, keď sa za úspech považuje už úspech v základe nároku.
126. Iná situácia vo vzťahu k rozhodovaniu o nároku na náhradu trov konania je v prípade uplatňovania majetkovej škody. Výška uplatňovanej majetkovej škody nie je závislá od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku, a preto výsledok sporu sa musí v súlade s § 255 CSP. Premietnuť do výroku o nároku na náhradu trov konania.
127. Žalobca v spore uplatnil tak majetkovú škodu ako aj nemajetkovú ujmu. Ide o samostatné nároky a pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa zásad pre priznanie náhrady trov konania sa pri každom nároku postupuje samostatne.
128. Súd žalobcovi titulom majetkovej škody priznal sumu 235,21 EUR rozsudkom zo dňa 28.2.2023 (I. výrok odvolaním nenapadnutý, t.j. právoplatný) a v prevyšujúcej časti požadovanej majetkovej škody – 104.507,20 EUR (ušlá mzda 109.331 EUR + trovy obhajoby 4.823,80 EUR, pričom žalobca požadoval priznať škodu v súvislosti s vynaloženými trovami obhajoby sumu 5.059,01 EUR, z ktorej mu súd priznal sumu 235,21 EUR) žalobu zamietol.
129. V prípade nároku titulom majetkovej škody bola v spore úspešná žalovaná v pomere 99,8% ku 0,20%. Nárok na náhradu trov konania tak predstavuje 99,8%. Žalovanej však v spore žiadne trovy konania nevznikli, preto súd jej nárok na ich náhradu nepriznal.
130. Súd o trovách konania rozhodol o všetkých trovách, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP) s poukazom na odsek 52 uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/109/2023 zo dňa 28.6.2024.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je možné podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I (§ 355 ods. 1, § 362 CSP). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nestranným procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo k rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v ods. 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (zákon č. 233/1995 Z.z.).